У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City. N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 50. ВІВТОРОК, 17-го БЕРЕЗНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 17, 1970 No. 50. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 16 березня 1970

В АМЕРИЦІ

ГОТЕЛЬ „КОНКОРД" В НЮЙОРК СЬКОМУ СТЕЙТІ в місцевості Каямеша, який уважає себе за найбільший ресортовий готель у світі, бо може примістити 3,000 осіб, в неділю 15 березня мусів припинити свою працю внаслідок страйку працівників, 2,400 гостей мусіли залишити цей готель передчасно та виїхати лімузинами або автомобілями, а всі ті, що мали замовлення на місце в готелі і вже прибули в неділю по полудні, вернулися додому від брам готелю, що їх забарикадували були робітники „дерев'яними" кіньми.

ВЖЕ П'ЯТУ ОСОБУ ОСКАРЖУЮТЬ В УБИВСТВІ провідника вуглекопів Джозефа Яблонського. Цією особою є 61-річний голова відділу спілки вуглекопів Сайлус Гаддлестон, батько 29-річної Еннетти Гіллі, яка також оскаржена в цьому злочині. Оскаржений і її чоловік 36-річний Пол Гіллі, і крім цієї родини ще 26-річний Клод Е. Велі та Обрая В. Мартін, що має 21 рік. Суд в Пенсилвенії старається про те, щоб оскаржених суд в стейті Огайо видав судові в Пенсилвенії. Гаддлестона мають видати зі стейту Кентакі до Пенсилвенії. Яблонського вбили разом із його жінкою і донькою 31-го грудня 1969 р.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН НАЙМЕНУВАВ на директора Рекрутаційної Системи колишнього президента університету, асистента секретаря летунства 45-річного Куртіса В. Тарра, який обійме становище, що його довгі роки займав генерал Луїс Б. Герші, який 16-го лютого залишив цей пост, щоб стати дорадником Президента в справах людських ресурсів. Вістку про номінацію Тарра прихильно прийняли в Конгресі, і можна сподіватися, що не буде опозиції проти затвердження цієї номінації. Голова Сенатської Комісії Збройних Сил сенатор демократ із Міссісіпі Джан Стенніс прихильно висловився про Тарра.

ДВА ПРЕДСТАВНИКИ УРЯДУ НІКСОНА закликають американців до терпеливости та не нарікати на інфляцію і на повільне збільшення числа безробітних та не вимагати радикальних заходів для зменшення інфляції, бо дотеперішні заходи Уряду в цій справі починають вже діяти і вони в передбаченому Урядом часі зліквідують інфляцію. Ці представники — це член Ради Економічних Дорадників Президента — Герберт Стейн і підсекретар скарбу Чарлз Е. Вокер. Вони обидва заявили, що не треба запроваджувати контролю цін і платень, бо і ціни на товари і висота заробітків та платень самі устабілізуються внаслідок теперішніх урядових заходів.

У СВІТІ

В ТОКІО ВІДКРИТО СВІТОВУ ВИСТАВКУ „ЕКСПО" 1970 р. У минулу п'ятницю 13 ц. р. (на Далекому Сході була субота 14-го) імператор Гірогіто виголосив тіхвилинне привітання гостей, після чого наст. престолу Акіто потиснув гудзик, яких спричинив вибух — звуку, світел і пахощів. Прем'єр Ейсаку Сато підкреслив у своїй промові факт відродження японської культурно - економічної та політичної сили й поваги в усьому світі. Світова виставка в Японії проходить під гаслом „Поступ і гармонія для всього людства". Участь беруть 70 держав. В часі офіційного відкриття падав сніг і був мороз, але зараз у першому дні відвідало виставку 50.000 осіб.

ГОЛОВА КАМБОДЖИ НОРОДОМ ШІГАНУК ЗУПИНИВСЯ в Москві у поворотній дорозі з Парижу до своєї країни і відбув довгу нараду з совєтським прем'єром Алексєєм Косигіним. У комунікаті сказано, що розмова була „одверта і приязна", що в совєтській дипломатичній мові значить, що в багатьох справах були розбіжності. Шіганук загрозив був перед своїм відлетом з Парижу, що коли комуністи з Північного Вєтнаму і В'єтконгу не залишать Камбоджі й не шануватимуть її невтральности, то він зречеться свого становища і в Камбоджи прийдуть „праві" до влади.

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ВІЛЛІ БРАНДТ ПОЇДЕ в четвер цього тижня до Ерфурту в Східній Німеччині на зустріч із східньо - німецьким прем'єром Віллі Стофом, після чого, мабуть, через тиждень, до Мюнхену на наступну нараду з Брандтом приїде Віллі Стоф. Це перша від кінця другої світової війни зустріч прем'єрів двох частин поділеної з волі Москви Німеччини.

„ІЗВЄСТІЯ" ВИСТУПИЛИ знову проти пляну Уряду ЗСА будувати свою оборонну ракетну систему проти загрози ракетної атаки, т. зв. Сейфгард, як також проти продукції ракет з багаточленними атомовими „головками", т. зв. МІРВ. Головний редактор „Ізвєстій" Лев Толканов, який недавно перебував в ЗСА на чолі прогулянки совєтських редакторів, заявив, що треба сумніватися в щирість през. Ніксона щодо його бажання договоритися з СССР про обмеження перегонів в атомовому зброєнні.

У ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНІ ВИКИНУЛИ з комуністичної партії Юзефа Павела, який був міністром внутрішніх справ в часі, коли до ЧССР Совєти перевели інвазію. Чеський комуністичний уряд вислав пересторогу всім своїм дипломатам за кордон, наполягаючи на безоглядній льояльності супроти компартії. Більшість чеського дипломатичного корпусу заявилася була проти совєтської інвазії.

СОЦІЯЛ - ДЕМОКРАТИ Є ТЕПЕР ПРИ ВЛАДІ в 5-ох західньо - европейських державах: у Британії, Західній Німеччині, Швеції, Австрії і Фінляндії та належать до урядової коаліції в Швайцарії. Перемога соціялістів в минулотижневих громадських виборах в Данії дає їм надію на перемогу в недалеких парляментарних виборах.

ВАЖЛИВЕ В СПРАВІ ДОПОМОГИ ДЛЯ ПОТЕРПІЛИХ В ЮГОСЛАВІЇ

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, висловлюючи найбільшу подяку і признання всім, що жертвують одяги і взуття для потерпілих від землетрусу братам в Югославії, прохає продовжувати цю збірку, але хвилево здержати висилку зібраних речей до центрального осеседку в Джерзі Сиіті. Це тому, що цей осередок тепер по береги заповнений надісланими вже речами, а черговий транспорт до Югославії передбачається щойно за два - три тижні. ЗУАДК негайно повідомить, як місце в осередку буде звільнене. Дальше тому, що з приходом весни почнеться відбудова знищених осель, домів і церков, прохається посилити збірку грошових фондів та негайно пересилати їх на адресу ЗУАДК у Філядельфії.

УНС СТАВИТЬ В КУЛЬТУРНОМУ ГОРОДІ В КЛІВЛЕНДІ ПАМ'ЯТНИК СВОЄМУ ОСНОВОПОЛОЖНИКОВІ О. ГРИГОРІЄВІ ГРУШЦІ

Конвенція, відкриття пам'ятника, будова нових приміщень та біжучі справи були предметом чергових нарад Екзекутивного Комітету і Контрольної Комісії УНСоюзу.

Джерзі Сиіті. — З нагоди 27-ої Конвенції Українського Народного Союзу, що відбудеться в Клівленді в тижні від 18 до 23-го травня ц. р. в Клівленді, там у Культурному Городі міста буде поставлений і відкритий пам'ятник основоположникові УНСоюзу і „Свободи" о. Григорієві Грушці. Проєкт пам'ятника приготовив і тепер виконує скульптор Михайло Черешньовський. Справа цього пам'ятника та його відкриття, дальша підготова до Конвенції та біжучі організаційні, фінансові і культурно-видавничі справи і пляни були предметом чергових нарад Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу, що відбулися тут, частинно спільно з Головною Контрольною Комісією минулої п'ятниці, 13-го березня. В нарадах, що їх відкрив о год. 10-ій перед полуднем та ними проводив головний предсідник Йосип Лисогір, крім нього взяли участь: заступники головного предсідника інж. Степан Куропась і пані Марія Душник, заступник і керівник організаційного відділу д-р Ярослав Падох та головний касир дир. Петро Пуцило і ред. А. Драган. В частині нарад взяли участь члени Головної Контрольної Комісії: її голова д-р Володимир Галан, заступник голови мгр Іван Геврик, секретарі інж. Іван Ващук та Іван В. Іванчук і Володимир Гірняк. На початку нарад вшановано вставанням з місць та хвилиною мовчанки заслуженого українського державного та суспільно-громадського діяча колись співредактора і до кінця свого життя співробітника „Свободи" св. п. полковника Володимира Кедровського, що помер того дня, 13-го березня.

Звіт дир. Петра Пуцила

Звітування головних екзекутивних урядовців започаткував традиційно головний касир дир. Петро Пуцило. Згідно з цим звітом, в касі УНС було з кінцем грудня м. р. готівки на суму $ 174,-299.55, в січні ц. р. прибуло $ 589,060.69, отже разом було $ 763,360.24, видатки в січні виносили $ 377,446.11, отже остало $ 385,914.13. З кінцем січня майно УНСоюзу виносило $ 35,653,362.69 та було інвестоване: в бондах і ставках $ 25,165,315.17, в гіпотечних позичках $8,-966,336.24, в реальностях $ 584,715.50, в позичках членам $ 511,154.93 та в друкарських і електронічних машинах $ 39,962.72.

Звіт д-ра Я. Падоха

З уваги на це, що ці наради є першими після закінчення ювілейного року, головний секретар склав на початку загальний звіт з праці та досягнень УНСоюзу на організаційному полі в 1969 році, а після того доповідав про працю в перших двох місяцях року 1970.

Ювілейний рік пройшов з повним успіхом. В ньому придбано рекордове число членів 5,462, яке перевищують лише числа новопридбаних членів у роках прибуття нової еміграції. Здобуток ювілейного 1969 року є одним з трьох найкращих років в історії УНСоюзу. Мимо величезних втрат у членах, з приводу дозріння їх 20-річних грамот, покрито всі ці втрати й придбано надвишку 842 членів. Беручи до уваги, що креза з приводу дозрівання цих 20-річних грамот в 20-річчя нової іміграції, триватиме ще й цей рік, найбільшим завданням у ці роки є покриття втрат, що ми в минулому році досягли. Уділ 60-ти канадійських Відділів в минулорічнім змаганні дав 862 нових членів, що, після покриття втрат, принесло 159 членів надвишки. З кінцем 1969 року загальне число членів УНСоюзу досягло і перейшло вперше в історії установи 89.000 членів. Членство Канади в тому часі досягло 8,660 членів. Найкращими Округами в минулім році були Філядельфійська з 643 членами, Нюйоркська (481), Чикагівська (420), Дітройтська (364), Відділ 361 в Ню Йорку, відоме Т-во „Дністер" здобув 109 членів. Найуспішнішими постійними організаторами були В. Дідюк, який в четверте здобув першенство щодо числа нових членів. Він придбав 271, Євген Репета 155, Степан Гавриш 120. Заст. гол. предсідника і директор Канадійської Канцелярії УНС Б. Зорич здобув 101 нових членів. З відділових організаторів визначилися гол. радний Тарас Шпікула (67 членів), Михайло Семків (66), Михайло Турко (61), Євстахій Гомотюк (60) і ін. З жінок перше місце здобула п. Люба Васько з Дітройту (53 члени), а за нею йдуть п. Стефанія Бушкована (40), п. Квітка Стецюк (30), п. Марія Макар (30), п. Софія Куца (30), п. Анна Хомин (26) і ін. Постійні організатори придбали в 1969 1,112, а головні урядовці 903 членів. Членів Клюбу (з 25 і вищ. членами) було рекордове число 70, а т. зв. будівничих УНС (поміж 10 і 24 членів) не менш рекордове число 117. Разом 187 осіб придбало 10 або більше членів. Першенство поміж Округами здобула Філядельфійська за найвище число членів та Ніягарська за найкраще відсоткове виконання своєї квоти (165%). Найкращою організаторкою була п. Люба Васько, яка здобула нагороду для жінок-організаторів у виді Енциклопедії Українознавства. Безплатний побут на Союзівці впродовж двох тижнів здобуло 8, а впродовж одного тижня 32 особи. Звітодавець в дальшому з'ясував коротко численні організаційні заходи, які дали великий успіх в ювілейному союзовому році. Окремо він підмітив, що крім збільшення числа членів, значно збільшилася загальна сума забезпечення членів, а саме на понад вісім мільйонів долярів та дійшла з кінцем 1969 р. до 127,577.633.00 долярів. Пересічна сума забезпечення нових членів була в 1969 р. $ 1,850.

Після огляду організаційної праці та успіхів в 1969 р., звітодавець подав інформації про працю і здобутки впродовж перших двох місяців 1970 р. В січні придбано 380, а в лютім 351 нових членів, що є першим кроком на шляху до осягнення мети короткої конвенційної кампанії, яка триватиме до початку конвенції, тобто до 18 травня ц. р. Тією метою є 2,500 нових членів. В цьому напрямі пороблено ряд нових організаційних заходів. В імені давної традиції головний натиск в цій конвенційній кампанії ставиться на конвенційних делегатів, які повинні здобути до часу конвенції щонайменше традиційну „делегатську десятку" членів. Організаційними справами в цій кампанії займалася конференція обласних організаторів, яка відбулася 24-го лютого ц. р. Розпочався систематичний, фаховий вишкіл обласних організаторів і підготовляється плян такого самого вишколу всіх постійних організаторів. Приготовано проєкт ювілейної відзнаки, яку дістануть усі, що в минулім або в цім році придбають бодай десять членів. Відзнака буде вручена делегатам на початку конвенції. Надруковано спеціяльні друки, які мають допомагати організаторам виготовляти на письмі пляни забезпечення всієї родини. Ці друки випробовують покищо постійні організатори. Друкується спеціяльна летючка для масового поширення в наших світських і церковних громадах. Виготовано почесні плякати для організаторів, які в минулім році вперше стали членами Клюбу Заслужених Союзовців, придбавши 25 або більше членів. Такі плякати дістануть також ці, які в цім році стануть членами Клюбу.

Кінчаючи свій звіт д-р Я. Падох інформував також про інші, позаорганізаційні заходи і заняття, а саме про збирання подань на признання цьогорічних стипендій УНСоюзу; приготування анкети всіх Відділів для встановлення їх братської діяльности; полагоджування протестів проти виборів делегатів; висилку делегатів УНС на стейтові конвенції братських Конгресів, а врешті про свою діяльність на пості президента Братського Конгресу стейту Ню Йорк та віцепрезидента Братської Секції Крайового Братського Конгресу ЗСА і Канади, в засіданні, якої, що відбулося 9 січня ц. р. в Чикаго, він узяв участь.

Звіт Володимира Сохана

Заступник гол. предсідника Володимир Сохан, який кермує Рекордовим Відділом, подав у першій частині свого звіту числа про рух членства за 1969 рік та стан членства УНСоюзу на 31-го грудня 1969. За 1969 рік придбав УНСоюз 5,462 нових членів, яких забезпечено на загальну суму $ 10,158.000. В тому числі нових членів було 1,387 в деп. молоді, 3,495 удеп. дорослих і 580 грамот акцидентового забезпечення. Пересічна сума забезпечення цих нових членів виносила $ 1,859. В 1969 році поніс УНСоюз більші ці поніс УНСоюз більші втрати в членстві внаслідок виплачених грамот Кляс Е та Р, яких разом в цілому році було 4,146. У звітовому році було виїмково мало втрат через суспензи, бо тільки 356, натомість сподівані числа втрат 781 виплат грошових зворотів та 875 смертних випадків. Цей рік закінчив УНСоюз із станом 89,107 членів забезпечених разом на суму $ 127,577,633 що виказує приріст членства за 1969 рік на 842 члени та на суму $ 8,039.119 забезпечення.

В Канаді за 1969 рік придбав УНСоюз 862 членів на загальну суму $ 2,257,000 забезпечення, а чистий прибуток за цей рік у числі членів виносив 159 членів та суму $ 1,170,762 забезпечення. Канада замкнула 1969 рік із станом 9,113 всіх членів та сумою $ 15,075,971 забезпечення.

Подаючи підсумки про рух членства за два місяці 1970 року, В. Сохан підкреслив, що в тому часі прибуло до УНСоюзу 730 нових членів, але самих втрат через виплачені Р та Е грамоти було в тому ж часі 891. Тут звітодавець звернув увагу на потребу посиленої кампанії у двох напрямках, у приєднуванні в члени кандидатів з поза рядів членства УНСоюзу та взагалі з поза рядів зорганізованого громадянства (В. Сохан пригадав свою ранішу пропозицію переведення перепису українців ЗСА і Канади коштом УНСоюзу), та у відновлюванні забезпечення новими грамотами цих членів, які відходять з виплаченими грамотами. Із власників виплачених грамот, за даними В. Сохана, поновно забезпечилося в 1969 році близько 35%, тому в тому напрямку потрібне більше планової та організованої акції.

Звітуючи про канцелярійну працю Рекордового Відділу, його керівник підкреслив брак персоналу та недуги його службовиків, що при перевантажені працею з кінцем року та підготовкою до Конвенції спричинило деякі опізнення в поладнуванні справ. Все таки ці труднощі подолав Рекордовий Відділ і вже в березні буде все діловодство іти більше нормальним порядком.

З 2-им січня 1970 року була проголошена 27-ма Конвенція, а зараз вслід за цим приступлено до обрахунку членства відділів із правом голосу, щоб устійнити за станом з 31-го грудня управнення відділів до делегатів. В. Сохан ствердив, що це вперше у передконвенційному році не допущено до „мандрівки" членів з перехідними листами та що в грудні 1969 року були всього 24 переходи з одного відділу до другого на 460 відділів УНСоюзу. Повновласті для делегатів і заступників розіслано секретарям вже до 19-го січня, а 21 січня був проголошений у „Свободі" список із адресами секретарів

(Закінчення на стор. 7-ій)

СССР вимагає припинення дій літаків ЗСА в Ляосі, як вступ до миру

Москва. — Совєтська агенція ТАСС оприлюднила частину листа совєтського прем'єра Алексєя Косигіна до президента Ніксона, в якому Косигін вимагає, щоб ЗСА припинили „беззастережно" бомбардування американськими літаками території Ляосу, що має стати передумовою тамошнього замирення. Косигін вітає розмови ляоського прем'єра Суванни Фуми з його двоюрідним братом, лідером ляоських комуністів Суфанувонґом, але промовчує найважливіший момент: що американці бомбардують виключно тільки транспорти північно - в'єтнамського війська, що йдуть почерез Ляос до Південного В'єтнаму і що вони помагають ляоським державним військом в їх обороні проти наступаючих північно - в'єтнамських військ. Совєти ніколи не признали, що в Ляосі знаходяться північно-в'єтнамські війська, дармащо їх число дійшло до 67.000. Цікаво, що ТАСС оприлюднив того листа Косигіна ще перед тим, як він дійшов до рук президента Ніксона. Ніксон звернувся був 6 березня ц. р. до Косигіна з пропозицією, щоб той погодився на скликання назад Женевської конференції про Ляос з 1962 року: Косигін цю справу зовсім промовчав.

КЕРІВНІ ОРГАНИ УККА НАРАДЖУВАЛИСЯ У СПРАВАХ ЗОВНІШНЬОЇ І ВНУТРІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНЦІВ

Ню Йорк. — В суботу 14 березня ц. р. відбулися тут, в авдиторії Українського Інституту Америки цілоденні наради Політичної Ради та Ради Директорів Українського Конгресового Комітету над актуальними проблемами американсько - української зовнішньої і внутрішньої політики.

О год. 10 вранці зібралась вперше після 10-го Конгресу Американських Українців Політична Рада з приявністю 40 з усіх 60 членів. Наради відкрив формально президент УКК проф. Л. Добрянський, після чого екзекутивний директор мгр І. Базарко з'ясував новий Правильник Політичної Ради, в якому сформульовані її цілі та компетенції. За давнім статутом УКК голову Політичної Ради призначав президент УКК — тепер сама Політична Рада вибирає свою Управу і дві, передбачені Правильником, ділові Комісії. Обрано таку Управу: Павло Дорожинський — голова, ген. П. Самутін і пані О. Грабовенська — заступники, И. Івашків і І. Шабельський — секретарі. П. Дорожинський, переймаючи головування, коротко подякував, після чого ред. І. Кедрин виголосив коротку доповідь „У світі, в Україні і в нас", як „Думки до дискусії". Доповідач вказав на внутрішні парадокси однаково в міжнародній ситуації, як в ситуації в СССР: всупереч сповидній „коекзистенції" — дуже напружена міжнародна ситуація і напружені відносини між Вашинґтоном і Москвою, та всупереч сповидній могутності СССР — познаки його слабости і схилу до упадку. Підкреслив покращання відносин в українській громаді на базі одностайного ідеологічного фронту та більшої взаємної толеранції. Вказав на деякі моменти 10-го Конґресу американських українців і його спадщину та недоліки УКК, що їх треба корегувати й лі-

(Закінчення на стор 8-ій)

Хор „Думка" в Ню Йорку відзначив своє 20-річчя успішним концертом

Ню Йорк. — Відомий хор „Думка" відзначив 20-річчя свого існування успішним оригінальним концертом у великій залі Гантерського коледжу в суботу 14-го березня. Концерт відбувся при співучасті солістів Андрія Добрянського, бас - баритона Метрополітальної Опери і сопрана Марти Кокольської-Мусійчук із Сиіті Сентер. Програму, що складалася з композицій українських музик, виконував мішаний хор, що складається з 49 жінок і 50 чоловіків. Програму зачато „Заспівом" Р. Купчинського, ар. М. Фоменка. У „Восхвалю ім'я Бога моєго" Д. Бортнянського як солісти виступали О. Новицька - Зам'ята, Г. Балабан, А. Король, Е. Камінський, В. Кекіш, І. Зам'ятий і Р. Літепло. В програмі були дві композиції І. Соневицького: „Я чую пісню" і „Любіть Україну" — кантата, яку виконували вперше як нагороджений твір на Конкурсі хору „Думки" в пам'ять Богдана Карпевича. Як солісти виступали М. Кокольська - Мусійчук і А. Добрянський. Композиція І. Недільського „Під гомін київських дзвонів" також нагороджена на вище згаданім Конкурсі і її вперше виконувано. Директор „Думки" п. інж. Рак повідомив публіку, яка малощо не заповнила великої залі Гантерського Коледжу, що проф. І. Недільський хворий і не міг прибути на цей концерт, тому він в імені „Думки" бажає йому скоро вернутися до здоров'я. Публіка оплесками прийняла ці слова голови „Думки". Композитор І. Соневицький дістав кіш розкішних квітів і щирі оплески присутніх, а проф. Недільському представник „Думки" п. Л. Крушельницький заніс квіти до його мешкання, пе-

(Закінчення на стор. 7-ій)

Ніксон домагається закону, який охороняв би пенсійні фонди робітничих спілок

Вашинґтон. — Президент Ніксон називає американських робітників „найціннішим активом" країни і просить Конґрес схвалити закон, який оберігав би ці інвестиції робітників в приватних постійних фондах і добродійних плянах. Президент просить в Конґресі ширших повновластей для Уряду регулювати ці фонди, які тепер становлять понад 120 більйонів долярів. Президент пропонує, щоб членам цього фонду можна було дістати певну його часть після того, коли вони по якомусь часі перестануть бути членами фонду. Урядовий законопроєкт вніс в Конґресі сенатор республіканець із Ню Йорку Джекоб К. Джевітс. Він заповів, що внесе пізніше поправку до цього проєкту, щоб його загострити, бо хоч в більшості випадків адміністрація постійних фондів є в певних руках, то треба впевнитись в тому, щоб ощадності робітників були вповні збережені. Новий законопроєкт хоче саме добитися того, щоб ці фонди були більше забезпечені проти зловживань урядовців, які ними адмініструють.

Збунтована залога зкерувала вантажний корабель ЗСА до невтральної Камбоджи

Бангкок. — Частина вантажного корабля „Коломбія Ігл", містоти 7.500 тонн, власности приватної компанії Вест Кост, який віз вантаж зброї і амуніції для американських збройних сил стаціонованих у Таї (Сіямі), збунтувалися і, стерризувавши решту залоги, скерувала корабель до порту Саттагіп в невтральній Камбоджі. 24-ох членів залоги примушено всісти на рятункові човни на широкому морі, — інший американський корабель врятував їх, а 15 збунтованих членів залоги опанували корабель. Тому, що це була неділя 15 березня і що між Південною Азією та Вашинґтоном існує різниця часу на 24 години, вістка про ту подію наспіла пізно й була дуже неясна. Говорилося в ній тільки про опанування корабля „озброєними людьми". Здогадуються, що це були члени залоги, причетні до лівих антивоєнних кіл в Америці. Американський Уряд негайно звернувся до уряду Камбоджи з проханням допомогти в цій справі, але відзискання того корабля, навантаженого головно важкими бомбами для американського летунства, ускладнене фактом поважної теперішньої кризи в Камбоджі, якій найбільше залежить на тому, щоб позбутися з своєї території північно - в'ятнамського і в'єтконґського війська.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346. Jersey City, N.J. 07303

Молоді фабриканти бомб

У знищеному пожежею мешкальному будинку в Ню Йорку знайдено в залитій водою пивниці запас динамітових паличок та інших вибухових матеріялів, які зрадили, що це була насправді фабрика бомб. 23-річний Теодор Гольц, що згинув під час тієї пожежі від вибуху, який її спричинив, як теж дві дівчини - студентки, які напівголі втекли з будинку безпосередньо після вибуху, були членами войовничої лівої організації „Студенти за демократичне суспільство". До речі — ті дві молоді жінки — це доньки дуже заможних батьків, які тепер публічними закликами розшукують їх, разом із поліцією, зацікавленою у винуватцях смерти двох осіб в тому будинку. Майже одночасно на шляху в Мериленді в автомобілі, в якому їхали два молоді мурини, члени екстремістичної організації „Координаційний Комітет для ненасильницької діяльности", стався вибух, в якому згинули обидва подорожні. З факту, що молодому чоловікові, який сидів біля водія, відірвало обидві руки й ноги, експерти дійшли до висновку, що він мав біля своїх ніг великої сили бомбу, яка вибухла внаслідок необережного поводження з нею.

В американському суспільстві були і все ще є палкі оборонці кожної опозиційної організації, як допускально Конституцією. Цих оборонців стало трохи менше, коли організації, які виступають під фірмами „демократичних" і „ненасильницьких", не тільки проповідують перетворення Америки у В'єтнам, але й пробують здійснювати це ділом. З наближенням цьогорічної весни зросли студентські завєрушення, жертвою яких упали вже деякі банки, домівки продажу реальностей і приватні крамниці від Каліфорнії, через Іллиной до Ню Йорку включно.

Кожна акція породжує реакцію. „Ліві", які притихли в перших місяцях урядування Ричарда Ніксона, знову підносять голови. Згадані вгорі випадки потвердили біблійну правду, що „хто воює мечем — від меча гине". Але Уряд і суспільство не можуть байдуже придивлятися, як молоді фабриканти бомб гинуть від своїх фабрикатів. Бо це проблеми не розв'яже.

Без провідної ідеї

За найновішими відомостями, в Україні є тепер два мільйони шістсот тисяч членів комуністичної партії. На 47 мільйонів населення України це дуже малий відсоток, і така кількість людей не може віддзеркалити волі всього народу. Але імперська машина спирається саме на ту абсолютну меншість, базуючись на проголошеній Леніним „диктатурі пролетаріяту". Насправді ж пролетаріяту, себто робітників, у складі комуністичної партії УССР немає й одного мільйона осіб. Робітників - партійців, які дійсно працюють при машинах і станках, є менше, бо переважна більшість представників „диктатури пролетаріяту" — це партійні директори, керівники, завідуючі, наглядачі, підганяйли та ін. з советської бюрократичної машини, „совбури". Між іншим, у сателітній Мадярщині в компартії скоро розпочнеться чистка тому, що вже 46% усіх членів тієї партії — це люди з вищою освітою, яких ніяк не можна підтягти до пролетаріяту.

Чи ті півтора мільйони партійців в Україні дійсно вважають думки Маркса, Енґельса, Леніна, Сталіна, Хрущова, чи сучасного Брежнєва за якусь політичну істину, а комунізм — за дійсно провідну ідею для народів? Розчарування комуністичним вченням розпочалось ще за життя Леніна, коли були зорганізовані комуністичні комуни, предвісники колгоспів. У тих комунах, на найкращій землі і в найкращих старих поміщицьких садибах, комуністи - комунари швидко посваливались і розбіглись. Але комуністична партія, не зважаючи на очевидну економічну нерентабельність колгоспів, далі міцно тримається „комуністичної лінії" в сільському господарстві... Бо Москва лише з допомогою рабовласницької колгопної системи може контролювати село.

Щоб у щось вірити, треба його знати, треба ним цікавитись. В Україні тепер провадиться 20 000 семінарів для членів партії, які мають вчитись „комунізму". Але на нараді партійних керівників сконстатовано, що, напр., в Харківській, Вінницькій, Ворошиловградській, Сумській і Херсонській областях „лекції проходять формально, не будять думки людей"... Збанкрутованому вченню не вірять вже й самі комуністи. Нині комунізм потрібний Москві лише для прикриття імперії та імперіялістично - загарбницьких цілей.

В. Ткач

СОЦІЯЛІЗМ У ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

У виборах до австрійського парляменту, що відбулися 1 березня ц. р., перемогли соціялісти. Вони не здобули, щоправда, абсолютної більшости в парляменті, але мали значно більше голосів виборців, ніж під час попередніх виборів, і стали найсильнішою п а р ляментарною партією. Для створення уряду вони потребують коаліційного партнера, і таким партнером буде, очевидно, не невеличка права партія т. зв. поступовців, а Народна Партія Австрії, яка в попередній парляментарній каденції мала абсолютну більшість і сама була при владі. Коаліції поміж соціялістичною і народною партіями вже мали місце неодноразово в повоєнних роках, але на чолі уряду стояв завжди представник Народної Партії, що мала найбільше депутатів у парляменті. Тепер уперше після війни уряд Австрії очолить соціяліст: президент Австрії вже доручив лідерові соціялістів, колишньому міністрові закордонних справ Крайському, формувати новий уряд.

Австрія, в якій приходять до влади соціялісти, не становить винятку в країнах Західньої Европи. Це загальне явище, що соціялісти здобувають собі все більшу вагу. В Англії вже багато років при владі соціялісти. У скандинавських країнах соціялісти вже давно грають найбільшу ролю в політичному житті. Восени минулого року в Західній Німеччині прийшов до влади соціялістично - ліберальний уряд на чолі з соціялістом Віллі Брандтом. В Італії, в якій останніми роками відбуваються часті й затяжні урядові кризи, християнські демократи неспроможні створити тривалого й міцного уряду без участи соціялістів. Не рахуючи країн з диктаторськими режимами (Еспанія, Портуґалія, Греція), лише в одній Франції соціялісти не відіграють значної ролі в політичному житті країни — зате там дуже сильна (так само, як і в Італії) комуністична партія.

Отже, назагал можна ствердити певне „полівіння" цілого ряду країн Західньої Европи і здобування в них все більше ґрунту соціялістичними партіями. Це означає, що соціяльні вимоги робітництва і біднішого селянства здобувають собі щораз більше симпатій. Без широких соціяльних реформ й забезпечення матеріяльного добробуту для народних мас — немислимо управляти якоюсь культурною країною під сучасну пору. І тому соціялізм, правдоподібно, буде щораз міцнішати в країнах Західньої Европи. Чи в цьому треба вбачати щось неґативне?

Соціялізм у Західній Европі має, безумовно, всі познаки демократичного соціялізму. Він багато дечого відкинув з колишньої ортодоксальної програми Маркса, є таким же патріотичним, як і „праві" партії, боронить національні інтереси своїх народів, навіть примирився з релігією, бо багато визначних його представників є релігійними людьми. Якщо зважити, що соціялізм відкидає комунізм російсько - совєтського зразка, а навіть найбільш рішуче поборює комунізм у своїх країнах, то все нібито в порядку. А тому й людям несоціялістичних п е р еконань немає, властиво, чого тривожитися успіхами соціялізму.

Але... І тут приходить питання, чи справді европейські соціялісти виявляють рішучу відпорність на всякі спокуси зближення з комуністами? В минулому ми мали такі приклади, при чому завжди соціялісти, які йшли на „союз" з комуністами, програвали: комуністи їх лише використовували, а потім відкидали або й просто винищували.

Тепер частина італійських соціялістів хоче йти на коаліцію з італійськими комуністами, що й унеможливлює створити в Італії стабільний уряд. Ще недавно французькі соціялісти уклали угоди з комуністами на зразок горезвісних „народних фронтів", але на цьому скористали тільки комуністи. Якщо в Англії або Західній Німеччині немає тенденцій до якогось союзу з комуністами у внутрішній політиці, зате там спостерігаються (особливо в Німеччині) ілюзії щодо можливостей порозумітися в зовнішній політиці з СССР й іншими країнами т.зв. комуністичного бльоку. Добре, якщо це результат тільки тактичних потягнень, а не міркувань про певну „близькість" поміж двома відламами „пролетарського інтернаціоналізму" — соціялістичним і комуністичним.

Поминаючи оцю „зовнішню" небезпеку, соціялізм, якщо він справді має демократичний характер, якщо він ревідує деякі нежиттьові теорії Маркса, Енґельса й інших ортодоксальних теоретиків, якщо він поборює диктаторсько - тоталітарні тенденції комуністів і якщо він не живиться ілюзіями щодо можливости порозуміння з комуністичним бльоком на чолі з СССР — такий соціялізм не має в собі нічого неґативного і з ним треба рахуватися, як із силою, що відіграватиме щораз більше значення у країнах західнього світу.

З приводу цих міркувань зайвим є хіба гратися у пророцтва, яке значення матиме демократичний соціялізм у майбутній незалежній українській державі. Ствердімо лише, що в часі відродження української суверенної держави в роках 1917-20 українські соціялістичні партії вели перед у тодішній нашій політиці. Вони були творцями Універсалів Української Центральної Ради і вони очолювали державний провід в Українській Народній Республіці. Вони поклали також основи соціяльного й економічного ладу незалежної української держави, при чому треба ствердити, що те, що вже було запляноване і проклямоване в тодішній незалежній Україні, щойно тепер здійснюється в соціяльно - господарській ділянці багатьох держав Заходу, навіть таких, де соціялістів при владі немає. Отже, українські соціялісти діяли цілком реально, ніби наперед вгадуючи той господарсько - соціяльний розвиток, що нині запанував у всьому світі.

Що буде в майбутньому? Деякі голоси, які приходять з України, свідчать, що там є багато прихильників, власне, демократичного соціялізму. Але якби майбутні політичні сили в Україні і відкинули б, як зовнішню назву, „соціялізм", вони не могли б відмовитися від тих поступових, так би мовити, народницьких тенденцій, які помічаються тепер у всьому світі.

В останніх десятиліттях соціялізм і соціялісти не тішаться популярністю серед загалу українського суспільства. Це помічається особливо серед тих українців, які, живучи тепер на Заході, довший час перебували під советським режимом. І це зрозуміло, бож комуністи також признаються до соціялізму, вважаючи комунізм за „соціялізм вищого ступеня". Проте, зневажливе, а то й вороже ставлення до соціялізму цілком неоправдане, бож можна припускати, що демократичний соціялізм буде діяти в майбутній незалежній Україні, як він діє тепер в різних країнах західнього світу.

З цих міркувань треба вважати за додатнє явище той факт, що на чолі Виконавчого Органу Української Національної Ради є тепер соціяліст С. Довгаль. Треба тільки пожалкувати, що українські соціялісти, як група, дуже нечисленні в країнах Заходу і проявляють слабу діяльність. Бо, з уваги на зростання соціялістичних впливів у країнах Заходу, спеціяльно Европи, українські соціялісти могли б використовувати свої зв'язки для пропаґування української національно-визвольної справи.

Ф. Лукіянович

КРАДІЖКІ АВТ

Питання: сьогодні, завтра чи в найближчому часі вкрадуть вам ваше авто так, як у ЗСА вкрадуть кожне 108-ме зареєстроване авто?

В 1968-у р., тільки у п'ятьох великих містах: Ню Йорку, Чикаґо, Лос Анджелесі, Дітройті та Бостоні кожного дня крали 487 авт, або 178 тисяч авт за рік. В самому тільки Ню Йорку 123 авта пропадали денно. Але найвищий відсоток у відношенні до кількости населення давало місто Бостон, що у 1960-му році мало тільки 3.795, натомість у 1968-му році аж 16.217 вкрадених авт, отже приріст на 425 відсотки!

У ЗСА, у 1968-му році кожного дня крали 2.185 авт, або 777.800 за цілий рік. Це означає, що кожних сорок секунд одне авто зникало із свого місця. Вартість їх оцінювано на 270 міл. долярів.

За 1969-ий рік повної статистики ще немає, але до місяця грудня кількість вкрадених авт перевищала на 11% попередній рік.

Малолітні

Хто краде ці авта? Статистики на це нема, але поліція оцінює, що 70-75 % крадіжей доконують малолітні, щоб проїхатись, а потім залишити його десь. Своєрідний спорт.

Як причину цього явища подають зріст населення, збільшення кількости авт, зниження моральних стандартів та поблажливість судових властей.

Фактично 90 відсотків із вкрадених авт знаходять до одного року. Якщо до одного місяця авта не знайдено, забезпеченева компанія (як власник його мав) повертає заплачену суму за нове авто, або ринкову вартість, якщо воно уживане.

У ЗСА є 429 компаній, що забезпечують авта. З огляду за великі надуживання при направах авт з причини зударів (натягання ціни направи), а також на кількість крадежей, забезпеченеві компанії створили власне бюро, агенти якого співпрацюють із поліцією та ЕфБіАй. ЕфБіАй входить тільки тоді в дію, як є докази, що авто переїхало з одного стейту до другого.

Професійні автокради

На них припадає 7-10% вкрадених авт. Проте, цей малий відсоток не дає правдивого образу, бо професіонали крадуть тільки нові та дорогі авта, а тим самим втрати у грошах є неспівмірно вищі від шкод, що їх наносять малолітні, для яких кожний віз, що котиться на чотирьох колесах, це здобич.

Як відомо, на рамі лівих дерев'яних дверей знаходиться спосна плитка із числом того авта, а на моторі є штамповане число двигуна. Крім цього є реєстраційна карточка, що її звичайно видає столиця даного стейту, а також документ власности (тайтел), що його одержує власник, що сплатив авто, або переразовує в банк під час сплати місячну рату.

Отже, беручи до уваги специфічні закони, що обов'язують у різних стейтах, автокради діють згідно кількох схем.

Перепродаж частин

Найбільш поширена метода — це перепродаж частин. Одержавши дозвіл (лайсенс) на таке підприємство, притягають розбиті нові авта на площу, відмонтовують добрі частини і перепродують їх по дешевій ціні. Разом із закупом розбитих авт, такий підприємець одержує документ реєстрації та власности, а на дверях, очевидно, плитку із числами.

Один власник частин в Індіянополісі, Індіяна, перетворив своє підприємство у квітучий бизнес. Притягнувши нове розбите авто на площу, він та його працівник кидались у пошуки по місті за таким самим виробом та моделем. Знайшовши, привозили його, змінювали плитку до дверей, документи мали готові, правда часом слід було перемалювати на відповідну краску.

Так він відкрив власну фірму продажі „уживаних авт". Він продав 72 авта за 110 тисяч долярів, бо 87 продав раніше. ЕфБіАй зловило його, а суд засудив на 15 літ в'язниці.

У Лонг Айленді, Н. Й., професіонали крали нові дорогі авта і перепродували їх на газетні оголошення поодиноким покупцям, а також і продавцям (ділерам). Але таких авт нагромадилось у них забагато, то вони влаштували „масову випродаж" (сейл) і на цьому їх прилапали.

Схема Квінсу

В Ню Йорку, у Квінсі виявлено та засуджено м. р. шайку автокрадів, що мала 30 членів. Це була складна операція. Деякі члени вривалися до нових кеділляків на площі паркування летовища у Бостоні. Із переділки вони забирали реєстраційну картку, а з дверей плитку. Власники навіть не запримічували, що їм це бракує.

Це вони передавали до Ню Йорку. Там шукали за відповідним виробом та моделем, а знайшовши, крали. Маючи ці дані, тільки переєстровували авто із Бостону на Ню Йорк. Воно ніколи не було на списку вкрадених. Такі авта продавали за половину ціни. Мовляв, хвора жінка, розвід, дарунок непотрібний тощо.

За десять місяців ця шайка вкрала та перепродала 1.200 авт. Викрили їх припадково: на летовищу у Ню Йорку, переглядаючи багаж за наркотиками, знайшли дві валізки із плитками та реєстраційними картками. Від нитки дійшли до клубка.

Інша схема — це транспорт за границю, зокрема до країн Середньої та Південної Америки. Це вимагає вправної організації — знайти місце на кораблі, вкрасти авто, навантажити його та підробити документи, все за один день. В тих країнах за таке авто платилось 8-13.000 долярів!

Поради

На підставі досвіду, поліція, ЕфБіАй та агенти забезпечення дають власникам авт такі поради:

— Ніколи не залишайте вашого авта із незачиненими на ключ дверима.

— Догляньте, щоб „криль-

(Закінчення на стор. 7-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: Д-р Михайло Данилюк

СЕЗОН ВИРАЗКОВОЇ НЕДУГИ

Виразки шлунка або дванадцятипалої кишки появляються звичайно кожної пори року, але останніми десятиліттями спостерігається цікавий феномен; у певні пори року виразкова недуга появляється частіше, в гострішій формі і відновлюється в той час частіше у тих людей, які вже мали. Це явище іноді називають „виразковою епідемією", хоч вона й не належить до заразних недуг. Сезони, коли виразки спостерігаються частіше і в гострішій формі, — це рання осінь і провесна. Тож тепер лікарі вже мають більше пацієнтів з різними шлунковими недомаганнями, зокрема виразкою - улькусом.

Чому саме виразки появляються частіше ранньою осінню, а також ранньою весною — невідомо, але факт залишається фактом. Люди, які вже мали виразку, навіть багато років тому, під сучасну пору часто відчувають різні симптоми нестравности гостріше, як, наприклад, зимою, а у багатьох виразка відновлюється. У людей, які не мали виразки, але переходили періодичні шлункові недомагання, тепер більше клопотів з травленням, продукція шлункових кислот у них підсилюється, появляється печія, здуття шлунка газами.

Взагалі виразкова недуга — це сукупність кількох факторів: невідповідної дієти, кволої слизової оболонки, продукції надмірної кількости соляної кислоти в шлунку, нервового напруження, запального стану оболонки внаслідок подразнення тощо. Цікаво, що останніми роками американська медична література заперечує надто велику ролю дієти у творенні виразки. Вже раніше прийшли до цього висновку німецькі медичні круги, витягнувши з архівів дані обсервацій в концтаборах, де, як відомо, в'язні одержували харчі найгіршої якости із мінімальній кількості, але випадків виразки було дуже мало.

Подібні сумніви насуваються і щодо нервового напруження: чи і як воно має вплив на творення виразки.

Факти з совєтських і німецьких концтаборів, де люди були під постійним терором, також виказують відсотково меншу кількість виразок, як серед людей на волі. Такі дані публікували свого часу німецькі автори, переводячи досліди над колишніми в'язнями гітлерівських таборів та воєннополоненими, що повернулися з Совєтського Союзу. На жаль, хоч ми мали мільйони українців по тих таборах, українських публікацій на цю тему немає.

Психіятри і психологи все ж таки вважають, що нервовий стан людини — значний фактор у творенні виразки. Факти з концтаборів, твердять вони, не типові, бо там йшлося про напруження, творене ззовні, а крім цього там існував фактор самозбереження. Психічні процеси, які людина витворює сама в собі, мають велике значення для виникнення виразкової недуги. До таких процесів належить передусім психічний розлад, що характеризується станом тривоги, нав'язливими ідеями, внутрішнім конфліктом, глибокими сумнівами, депресією. Внаслідок такого психічного стану шлунок продукує надмірну кількість кислоти.

Не виключене, що зміна пори року, яка змушує людський організм пристосуватись до нових умов, впливає на психіку і сприяє утворенню „сезонових виразок". Можливо є й інші, ще не відомі фактори, які також сприяють виникненню виразок.

Які б причини не були, відомо, що виразка позначається високою кількістю кислот в шлунку, і такий стан сам по собі рідко-коли проходить. Треба пригадати, що 10-15% виразок шлунка, якщо їх не вилікувати протягом 4-6 тижнів, мажуть перейти в пістряк. Виразки дванадцятипалої кишки майже ніколи не переходить у пістряк, але вони можуть дати такі комплікації: кривавлення, іноді у формі важкої кровотечі; перфорацію — тріснення кишки в місці виразки, що спричиняє небезпечне запалення очеревної; та обструкцію — замкнення кишки набряком виразки, який не дає харчам пересуватися із шлунка в тонку кишку. Такий стан, а особливо перфорація, вимагає негайних операційних заходів, часто складних і небезпечних.

Лікування виразки мусить бути в руках лікаря. Допоміжна в лікуванні дієта виключає сиру городину, кислі овочі, мариновані та гострі харчі, смажені потрави, всякі види свинини, каву та міцний чай, алькоголеві і содові напої, свіжі печива. Рекомендується передусім молочні та легкі потрави.

При нестравності, печії, надмірі кислот особливо у людей з нахилом до виразкової недуги, крім дієти, лікарі часто приписують протикислотні препарати, які продаються в аптеках без рецепти. До таких препаратів належать: Gelusil, Maalox, Mylanta, Cremalin, Kolantyl. Цей останній не лише невтралізує, але й обнижує її продукцію.

Протикислотні препарати виразки або запального стану шлунка не лікують, а лише обнижують кислотність, допомагаючи успішному лікуванню виразкової недуги.

Проф. Степан Шах

РОМАН ШУХЕВИЧ — СИМВОЛ НЕЗЛАМНОСТИ

(Спомин)

(12)

Що більше — Р. Шухевич відбув також з моєю клясою прогулянку до кол. столичного города Галича, а звідти до Крилоса і Залукви, куди запросив нас синдик митрополичих дібр, львівський адвокат д-р Євген Гвоздецький, що мав сина в моїй клясі — Богдана, загально знаного „Бобка". Згадую про це тут тому, що в тому часі затіснилася приязнь між Р. Шухевичем і молодшим на два роки Б. Гвоздецьким, який пізніше, в часі партизанської війни, вже як доктор прав і дипломат за фахом, вступив на початку 1944 року до УПА і зайняв при уряді УГВР пост референта міжнародних зв'язків. Згинув він вояцькою смертю на полі партизанського бою на Волині на початку 1945 року. (Ближче про нього див. мій спомин „Львів — місто моєї молодости", ч. III, стор. 318-319).

У 1922 р. „бабуня" Герміна Шухевич втратила обох своїх льокаторів — мене і Євгена Коновальця. Я одружився і перейшов на власне мешкання, а Євген Коновалець також одружився і виїхав „з конечности" через Ґданськ за кордон, де вів протипольську і протибольшевицьку політику на міжнароднім терені — як організатор і провідник ОУН. Випровадилася теж і п. Голубовичева на власне мешкання. Повернулася натомість до Львова старша донька Герміни Шухевич — пані Ірина Рожанківська з трьома синами і донцею з Праги, а в 1923 році приїхав також і її чоловік — суддя Теодор Рожанківський, кол. посол до галицького сойму і сотник УГА, що був у дипломатичній службі українського уряду в Празі, а нині живе в Америці. Хата заповнилася дітьми і внуками, а серце бабуні радувалося; тішилась вона всіма підростаючими внуками, але улюбленою дитиною її серця залишився таки її вихованок Ромко, в якім добачала спадкоємця її особистого характеру і традиції роду Шухевичів.

Мешкав Ромко у бабуні аж до матури, яку здав у 1925 році в Академічній гімназії. На поматуральне прийняття запросив він і мене до бабуні, і тоді був я востаннє на Собіщині ч. 7..

Коли померла пані Герміна Шухевич, не пам'ятаю вже. Але вдячний спомин про неї залишився у мене живий у пам'яті, а незатертий в серці. Вічна Їй пам'ять!

12

По матурі вписався Р. Шухевич восени 1925 року на політехніку у Львові, щоб студіювати будівельну архітектуру. Як студент високої школи, вступив тоді до новозаснованої полк. Євгеном Коновальцем тайної Української Військової Організації. Ця приналежність до УВО-ОУН спрямувала його на новий життьовий шлях, що вирішив остаточно його особисту та родинну долю і вивів його на історичний шлях діяльности. А відношення молоденького „увіста" Р. Шухевича — до свого „Верховного Провідника" за кордоном — полк. Євгена Коновальця, не було формальне, законспіроване, а особисте, націховане сердечністю, що зав'язалася між ними обома ще на Собіщині 7, коли то учень Ромко Шухевич з полк. Є. Коновальцем вів розмови, виходив з ним на прогулянки на п о б л изький „Кайзервальд", а Євген Коновалець умів своєю індивідуальністю приковувати молодих людей до себе.

По вакаціях 1925 р. перенесла мене львівська шкільна кураторія з філії Академічної гімназії до польської державної гімназії в Сокалі над Бугом „ze wzglendów službowych", а в дійсності „за кару" — за мою працю в „Просвіті". Перенесла тоді львівська шкільна кураторія всіх „просвітянців" з філії Академічної гімназії до польських гімназій: д-ра Івана Брика, що був заступником голови Т-ва, до IX гімназії у Львові; проф. Дениса Коренця, що був директором Торговельної Школи Т-ва „Просвіта" — до III гімназії; проф. Омеляна Терлецького, редактора органу „Просвіта" „Народна Освіта" — до VII гімназії; проф. д-ра Івана Крип'якевича, що був головою Видавничої комісії Т-ва „Просвіта", перенесено на провінцію до польської гімназії у Жовкві, а мене — секретаря Головного Виділу Т-ва і редактора календарів „Просвіти", кинула до польської гімназії аж до Сокаля над Бугом. Звідти я приїжджав до Львова вже лише на свята — до моїх тестів та в часі вакацій. Тоді втратив я з очей Р. Шухевича, але його долею цікавився. Вакації проводив я тоді найрадше на Гуцульщині, і то у місцевостях, де колись і проф. Володимир Шухевич з родиною не раз перебував, а то у Шешорах і Брустурах над рікою Річкою. „Вабуня" Герміна Шухевич широко оповідала мені про романтичний „великий і малий Гук" (водоспад) над річкою та про „кошеру" на полонині на Лебедині, де робили знамениту „бриндзу" і бурі „вуйки" (ведмеді) зимували.

І звідтам, з Лебединського „праліcу", привезли з собою в 1892 р. хлопці Шухевичеві маленького ведмедика до Львова. Цей бурий ведмідь „відіграв" цікаву ролю у Львові, на Святоюрській горі, аж його втроїв хтось, а в 1895 р. замандрував, уже випханий як дарунок кард. С. Сембратовича, до природничого кабінету новоствореної української гімназії в Перемишлі. Знімка цього ведмедя заховалася в мене досі.

(Далі буде)

НТШ в Ню Йорку вшанувало Шевченківські Роковини Науковою Конференцією

Щорічним звичаєм Управа Наукового Товариства ім. Шевченка і всі наукові Секції вшанували свого Патрона Науковою Конференцією, що відбулася 7-го березня 1970 в Українському Інституті Америки в Ню Йорку. У вщерть виповненій залі Конференцію відкрив проф. д-р В. Лев, вказуючи на Шевченка як символ „Святої волі" та нашої віри в остаточну перемогу його ідей для всіх поневолених Москвою народів.

З нагоди цих щорічних Шевченківських Конференцій введено ще у Старому Краю гарний звичай подавати присутнім звідомлення з праці самого Товариства, що своєю діяльністю задокументовує нашу спільну відданість ідеям Патрона та пошану для його безсмертних ідей. Продовжуючи тут на еміграції ці традиції, член Управи інж. Кобринський подав коротке звідомлення про осяги Товариства за 1969 р. та наші пляни на майбутнє, головно в ділянці наукових конференцій і доповідей та видавничої діяльности.

Доповідь на тему „Шевченко і „Основа" виголосив ред. В. Верган, подаючи маловідомі подробиці про Шевченка як публіциста та вклад його у видаванні альманахів як „Ластівка" і ін. і у редагуванні літературно-мистецького журналу „Основа" (1861-62). Прелеґент говорив про фальшиве насвітлення цих фактів совєтськими шевченкознавцями. На закінчення Конференції проф. Д. Горняткевич дав доповідь на тему „Найновіші монографії про мистецьку творчість Тараса Шевченка", узгляднюючи такі праці, як „Малюнки Тараса Шевченка" І. Кейвана, проф. Горняткевича „Шевченко як маляр і графік" та п'ятитомову монографію про мистецьдану АНаук УССР ще в 1961 році. Прелеґент подав при тому характеристику й оцінку поодиноких видань.

Конференцію закрив проф. д-р В. Стецюк, вказуючи на важливість Шевченківських Конференцій, якими відновлюємо в наших серцях пошану для Великого Сина українського народу.

Нова праця про мозаїку місцевих назв Манітоби

Вінніпеґ. Між офіційними проєктами Манітобської Корпорації Століття 1870-1970 затверджено проєкт проф. Яр. Рудницького про „Мозаїку місцевих назв Манітоби", що має на меті подати багатомовне й багатокультурне походження манітобської топоніміки з включенням індійських, англійських, французьких, українських, німецьки та інших назв. Проф. Рудницький досліджував канадійську топоніміку ще з часу свого приїзду до Канади, дав кілька монографій про місцеві назви українського походження в Канаді, заснував у 1921 році „Ономастичну Серію УВАН: Назвознавство", а в 1967 р. був членом-основником і першим президентом „Канадійського Назвознавчого Інституту". Праця про „Мозаїку місцевих назв Манітоби" появиться в англійській мові в часі ювілейних святкувань провінції в липні ц. р. При виготовленні рукопису помагають авторові д-р Ватсон Кіркконнелл, пані АйлінҐарланд, Ольга Войценко, Дж. Е. Деляні та інші. Праця проф. Рудницького актуальна в наших часах, коли питання мовної та культурної мозаїки та канадійської єдности широко дискутуються.

Ізраїльське питання на українському круглому столі в Ню Йорку

Ню Йорк. — Ізраїльський віце-консул в Ню Йорку, п. Еґуд Мучлі, не зміг прибути із заповідженою 26-го лютого доповіддю на дискусійному Клюбі Круглого Стола. Консулят повідомив, що він захворів на тяжку ґрипу. Збори, проте, відбулися. Прочитано саме наспілий з Єрусалиму лист від проф. Соломона Ґольдельмана, колишнього віце-міністра індустрії УНР, який висловив бажання взяти участь у дискусії листовно. В листі проф. Ґольдельман описав історію сучасного арабсько-ізраїльського конфлікту та висловив думку, що національні інтереси України й Ізраїлю лежать на одній лінії, бо якщо Ізраїль впаде, то Україна буде остаточно й назавжди відрізана від Заходу. Президент Клюбу п. Вс. Голубничий додав до думок проф. Ґольдельмана дані про дуже тяжке біжуче становище жидів в СССР та на певне пов'язання національної проблеми в СССР з міжнароднім жидівським питанням. Він висловив припущення, що Москві на Близькому Сході йдеться головно про те, щоб Ізраїль таки зазнав поразки, бо тоді їй буде легше тримати жидів в СССР, з часом остаточно винародовити їх, а разом з ними потім і решту неросійських меншин, які міжнародною увагою не диспонують. Потім була жвава дискусія, в якій висловлено чимало відмінних поглядів. Жидівські гості, що були присутні, голосу не забирали.

Василь Прохода

АПОКАЛІПТИЧНІ „ЧОТИРИ СОНЦЯ"

Докія Гуменна
(Фото з 1930 року)

„Чотири сонця" — це збірка оповідань і новел Докії Гуменної на 248 стор., що її видало Об'єднання Українських Письменників „Слово" в Ню Йорку, 1969. В ній авторка без наміру когось поучити або переконувати описала з правдивою об'єктивністю у двадцяти оповіданнях події з життя звичайних людей. Вони пережили в час катаклізмів стільки, що того вистачило б на кілька епох. Буревій за буревієм налітав і руйнував увесь нормальний уклад життя, в якому все виривалось з корінням, але воно не завмирало і не загинуло. На зміну старому приходило молоде покоління, що без коріння поставало на руїнах, переживало все, загартувувало свою волю до життя та ставало до боротьби проти всіх пекельних сил, що були на перешкоді новому творчому майбутньому.

В першій новельці „Сосна чекає чуда" молода дівчина, що втратила батька, а брати і сестри померли, залишає свою стару маму, щоб набути сили знання та стати до бою за нове життя, але її крила зламались. Та проте, хоч чудо перемоги слабими силами не сталось, сосна все чекала й чекає чуда. Це оповідання було опубліковане ще в перше десятиріччя після руйнуючої революції, коли українська совєтська література ще могла виявляти дійсний суспільний процес, показати історичну драму й особисту драму людей, їх стремління, біду, болі, боротьбу й терпіння, не ухилялась суворості трагедії та уміння безкомпромісово битись за краще майбутнє...

Оповідання „Абстрактна вправа" дає яскравий образ прагнення молоді здобути в біді та недолі знання, коли найціннішою валютою став хліб, якого бракувало й яким треба було платити учителям і самим їсти. По формулі: „Г=Х=О" треба було досягти своєї цілі. За „Г" — гроші можна було все купити, але в ті часи можна було все купити лише за „Х" — хліб, отже хліб — гроші. Хліб іноді можна було заміннти за „О" — одежу. Тому хліб і одежа з формального погляду мали однакову вартість...

„Кімната з примусом" — мрія студента мати притулок на час студій в місті, яка реалізувалась в студентській солідарності...

В новелі „Дві" й „На натягненій струні" розповідається про нову інтелігенцію, що по закінченні студій здобувала сяке-таке становище. В подружньому житті, в першому випадку професора, а в другому — науковця геолога, виникав інтимний зв'язок з закоханими до них студентками. Авторка психологічно вірно передала переживання їх дружин без родинних трагедій і драм від безглуздих ревнощів, як рівнож і закоханих дівчат, що не переходили меж пристойних людських взаємовідношень.

Натомість „Хвіст Павича" характеризує зовнішню привабливість з душевною порожнечою, від якої життя стає нудно-безмістовним з вульгарним задоволенням своїх дрібних пристрастей. До суспільства таких „павичів" Наталя не змогла пристосуватись і залишилась самітною. Втіхою для неї залишилась праця, в якій вона вбачала зміст життя.

„Дівоча честь" — з сільсько-колгоспного життя, в якому Софійка не піддалась деморалізації і не порушила вікової традиції дотримання своєї дівочої гідности перед вступом до подружнього життя. Не принесло їй це часової радости, але не довело до трагедії, що пережила її подруга Любка, яка піддалась забіганці Максима і зрадила закоханому до неї Юркові.

З інших оповідань „Невільник" — жертва атеїстичного переконання й власного страху, що не могли вбити природньої любови до матері, яка вірила в Бога. Брак сили волі вийти з комсомолу, що могло позбавити можливости бути аспірантом Академії Наук та користування кімнатою в її будинку, де він мешкав зі своєю мамою, зробив його невільником.

„Чорне — це біле" — має бути в системі комуністичної диктатури. Цьому був підпорядкований весь колектив заводу „Нікель". В ньому страх так паралізував всіх, що ніхто не осмілився сказати, що чорне є чорне, а не біле.

„Поклонник зорі мудрих" — кінь Мазунчик роками розв'язував питання хто могутніший і значніший: місяць чи Вифлиємська звізда. Місяць великий як начищена бляха і дурний, бо не знайшов кращого за показування, як брат вбиває брата. Вифлеємська звізда загадкова і в своїх проміннях переливається всіма барвами та вабить до чогось гарного. В Святвечір вона приносить радість всім, але в царстві червоної диктатури озвірілих двоногих істот вона не діяла на „цивілізованого" євреййчика Яшу та зажерливого примітива Антошку Задора. Поступовання цих двоногих хижаків та боягузлива покірливість дядька Миколи, що виконував собачу службу при виселенні з власної хати хворої Меланії з дитиною в Святвечір, так обурило чотироногого коня, що він відмовився возити двоногих, ліг і не встав. А Яша пристрелив його...

Не встигло улягтись жорстоке озвіріння диктатури комунізму з півночі, як налетів шквал хижацької диктатури націонал-соціялізму зі заходу. І знову людська гідність була брутально затоптана тими, що в минулому мали славних філософів гуманізму та талановитих мистців.

„Чисте сумління" й „Фахівці" — це зразки втрати людяности та озвіріння нібито висококультурних німців, яких цивілізаційний поступ бездушної техніки позбавив всякого глузду при безумовному виконанні наказів свого вождя. „Фахівці" — це двоє цивілізованих молодиків з добрим зовнішнім поводженням, що у фаховий спосіб, з „чистим сумлінням", повісили старого Пилипа Тадеєвича який гостинно прийняв їх у своїй хаті...

„Чотири Сонця" — вияв апокаліптичного передбачення занепаду людськости з безглуздою руїною і нищенням наслідків творчої чинности поколінь за допомогою технічних засобів війни. Втрату здорового розуму у людей зауважила корова Маха, коли вони у своїй м'ясожерності досягли завершення жорстокости. Корова побачила облуду людського поступовання й засудила його. На згарищах руїни вона виявила, що люди невільники й слуги витворених власними руками речей, але як кволі і нікчемні істоти свою вроджену недотепність намагаються надолужити машинами. Лише, коли від тих машин в темряві нічного руйнування з'явилось чотири сонця і погасли, Маха не встигла охопити своїм зором предковічної минувшини і пізнати, що вона спадкоємиця єгипетської богині Ізиди — корови, яка носила на рогах сонце...

В останньому оповіданню: — Наталка „будує нову Европу" — правдиво змальована доля українських молодих дівчат, навіть підлітків яких німці як робочу худобу виловлювали в Україні та вивозили на тяжку фізичну працю до Німеччини. Багато їх загинуло. Але нелюдське поводження німецьких „надлюдей" викликало у більшості спротив до упосліджения їх гідности. Вони витримали і пережили все найтяжче, а „Нова Европа" скрахувала...

Ця збірка оповідань своєю правдивістю й непретенсійністю в сучасну добу загальної духовної кризи має соціософічну вартість для зрозуміння новому поколінню українців минулого їх батьків. До цього можна лише додати вислів Лесі Українки: „І скажуть люди, коли сей нарід пережив і такі часи і не загинув, то він сильний".

Совєтська преса нападає на Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого

Мюнхен (УІБ). — Київський антирелігійний журнал „Людина і світ" ч. 1 1970 р. надрукував уривок із книжки С. Т. Даниленка „Дорогою ганьби і зради", що незабаром має появитися на книжковому ринку УССР. В уривку, що має назву „Коад'ютор з правом наступництва", автор гостро нападає не тільки на митрополита А. Шептицького (совєтська пропаґанда робить це уже віддавна, намагаючись різними клеветами скомпромітувати Йосифа Сліпого, верховного архиєпископа Української Католицької Церкви. Причиною цих нападів на кардинала Йосифа Сліпого, слід уважати, поперше сучасну ситуацію в Західній Україні, де зміцнилася діяльність підпільної Української Католицької Церкви, і, подруге широко розгорнену діяльність Кардинала в галузі релігійного життя серед українців на чужині та пов'язану з цим актуалізацію справи Патріярхату Української Католицької Церкви на Заході. Все це мусіло знайти жвавий відгомін серед мирян в Україні.

Українська молодь з Юґославії запрошує українську молодь з усього світу

Українська молодь з Юґославії звернулась через пресу до української молоді у всьому світі, запрошуючи юнаків і дівчат приїхати на відбудови знищеної великим землетрусом Боснії. Тижневик „Українські Вісті" з Едмонтону в числі з 5-го березня 1970 р. сповістив, що українська молодь з Юґославії запрошує молодь на відбудову зруйнованих українських сіл. Реченця зустрічі молоді ще не подано, він буде визначений дещо пізніше. За дотепер поданим пляном, молодь мала б півдня працювати при відбудові домів, а другу частину дня проводити спільно: на викладах з ділянок українознавства, на виступах самодіяльних гуртків у сусідніх українських селах, братиме участь у забавах та різних розвагах для молоді.

В. Кивелюк — мистець-ерудит

Прочитавши повідомлення у „Свободі" про те, що в будинку Української Вільної Академії Наук в Ню Йорку буде в цьому місяці, цебто у березні 1970 р. відкрита виставка картин мистця В. Кивелюка, я пригадав багато зустрічей з цією незвичайною людиною.

Пригадав зустрічі з доби наших студій у краківській академії, мандри по краківських плянтах в час вільний від занять, зустрічі в Україні в час воєнного лихоліття, а вкінці зустрічі у Відні під акомпаніямент бомб. З того часу проминуло багато довгих літ, сповнених подіями. Доля розсипала нас по усіх континентах. Порвалися і родинні і дружні зв'язки.

Правда в так званих таборових мистецьких виданнях попадалися іноді репродукції з його мистецького доробку та змістовні студії на мистецькі теми, в яких так органічно поєднувалася ерудиція та оригінальність авторової думки.

Мистецька творчість В. Кивелюка тонко проблематична і глибоко продумана. Вона іноді аж за сувора, бо пронизана до останньої фрази безпощадною творчою інтеліґенцією. В. Кивелюк справжній мистець-ерудит.

Пригадуються його мудро компоновані натюр-морти та лейзажі з краківської доби, в яких із подивугідною ясністю проведена така чи інша мистецька концепція.

У творчості В. Кивелюка гармонія і лад являються невід'ємними елементами в оформленні картинности в його задумах.

В. Кивелюк розпочав свої мистецькі студії, мабуть, в Україні. Серед мистців, що в двадцятих роках студіювали мистецтво в Кракові, В. Кивелюк виділявся не тільки як оригінальна та самобутня особистість, але й як непересічно інтеліґентна особистість.

До мистецьких студій він ставився незвичайно серйозно та з характерною особливою дозрілістю. У нього була своя філософія розуміння питань мистецтвознавчих, чітко підпорядкована інтелектуальним раціям.

Монументальні маси форм і ліній пов'язані внутрішньою логікою в його картинах можуть пригадувати через далекі аналогії впорядковані періоди сраторського майстерства.

Тут жар патетики вправді заглушений, але він все таки діяльний і присутній.

Виставка картин мистця В. Кивелюка особливо інтересна на нашу думку, для глядача, що любить аналізувати мистецькі твори, для якого твір мистецтва не тільки те, що він бачить, поверхня картини, чи тематика в розумінню анекдоти, але й розумовий процес, що її оформив.

В. Г.

Вшанування пам'яті Ол. Стефановича у Вінніпеґу

Заходами Вінніпезької Групи „Слова", Об'єднання Українських Письменників, вшановано 22-го лютого в приміщенні УВАН у „Домі Науки" пам'ять Олекси Стефановича, визначного українського поета й перекладача, що помер коло Боффало 1-го січня ц. р. Зібрання відкрив вступом проф. Яр. Розумний і попросив до слова д-р Марину Антонович-Рудницьку, що в своїй доповіді подала життепис і огляд творчости поета, переплітаючи її особистими спогадами про нього з часів перебування в Празі між двома світовими війнами та відчитуючи його вірші. Окремо були виставлені рукописи недрукованих творів Ол. Стефановича з приватної збірки доповідачки. Після доповіді відбулася дискусія, в часі якої ставлено деякі питання про життя й творчість поета.

(Б. Б. Б-о)

Успішне відкриття виставки образів Ждана Ласовського в Торонті

У відомій українській мистецькій галерії „Ми і Світ" в Торонті, відбулося в неділю 8-го березня о год. 3-ій по пол. відкриття індивідуальної виставки праць нашого молодого мистця з Ню Йорку, Ждана Ласовського. Виставлено 95 творів виконаних акварелями, тушем і ґвашами.

Вже в перших годинах після відкриття, виставку відвідало понад 160 осіб, переважно канадійців, бо в той сам день відбувалися в Торонті дві академії то й українців було меншість. Між приявними було багато визначних канадійських і українських мистців, було багато любителів мистецтва, то ж у висліді за короткий час закуплено понад п'ятнадцять картин.

Приявні з зацікавленням оглядали виставку, висловлюючи похвальні опінії про талант молодого мистця, стверджуючи, що виставка робить глибоке враження хвилюючою динамікою творів та їхнім майстерством.

Виставка триватиме два тижні і вже, на підставі стверджень приявних на відкритті, можна сказати, що вона стала визначною подією мистецького сезону в нашому місті.

(н. р.)

Василь Волицький

„БАТЕРІЯ СМЕРТИ"

В книжкових виданнях 1968 року „Батерія смерти" Володимира Ґалана, що появилась у Видавництві „Червона Калина", мабуть, єдина монографічна публікація в ділянці мемуарної літератури про артилерію УГА.

Велика шкода, що за 50 років від часу, як на фронтах визвольної війни 1918 р. загриміли гармати українських батерій, крім принагідних згадок про героїзм у боях тієї, чи іншої батерії, а властиво їх командантів — в бібліографії книг про визвольну війну не віднотовано ні однієї важливішої праці про артилерійські формації УГА.

Не враховуємо сюди знаменитої праці ген.-хор. д-ра Романа Дашкевича „Артилерія Січових Стрільців у боротьбі за Золоті Ворота", що теж вийшла у Видавництві „Червона Калина" 1965 р., бо органічно ця артилерія була складовою частиною Армії УНР, хоча 2-ий і 6-ий гарматні полки СС і протилетунська гармата під командою хор. Колісниченка були в розпорядженні Начальної Команди УГА і увесь час брали участь в облозі Львова та й у пізніших боях УГА на Західньому Поділлі та в Наддніпрянщині. Другий полк — в складі 4-ої Золочівської; Шостий — у складі 2-ї Коломийської бригад і власне ґраната 1-ої батерії, що нею командував пор. Білинський (з Пчан у Жидачівському повіті, як полонений австр. старшина вступив до Армії УНР), 6-го гарматнього полку, поцілила 5 березня 1919 р. склади амуніції на Чернівецькому двірці у Львові.

Про це згадую для яснішого з'ясування справи.

Для прикладу згадаю батерію пор. Юрка Полянського (він професор, видатний науковець), що вже в перших днях листопада 1918 р. громив з Високого Замку поляків у школі Сєнкевича та й в інших пунктах Львова; на відтинку УСС у Сихові били батерії от. Ярослава Воєвідки, а зі Зубри (з Лісничівки), промощувала дороги атакам наших куренів на Персенківку і Боднарівку, або розбивали атаки поляків в грудні 1918 з групи „Старе Село"; від кінця січня 1919 — батерія сот. Курилюка Другої Коломийської бриґади. Накінець — вояки VIII бриґади добре пам'ятають одчайдушні артилерійські атаки батерій сот. Царевича і сот. Карла Брантнера під час чортківської офензиви, а опісля — у поході на Київ.

Власне про згадані гарматні батерії немає монографічних опрацювань, тому „Батерія смерти" сот. Володимира Ґалана заслуговує особливого признання.

Названа книжка формату 8°, в мистецькій обкладинці Богдана Божемського має 240 сторінок. В тексті 3 фотопортрети автора, 1 світлина „Перші пластові вправи на Говерлі у липні 1912 року" і 5 баталістичних картин Леоніда Перфецького. Для орієнтації в бойових діях „Батерії смерти" додані: карта східнього відтинка обложеного Львова (грудень 1918 до половини квітня 1919 р.) і 6 схематичних карт Йоахима Вишневецького.

За змістом книжка поділена на частини: в першій, що має наголовок „Війна", автор опрацював історію 5-ої батерії 4-го артилерійського полку, що її згодом назвали „Батерією смерти". Закінчується ця частина заключним словом — „Висновки", після якого поміщені — „Хроніка Батерії смерти" і альбом світлин начальних командувачів УГА, визначніших старшин бойових формацій та 2 світлини — „Диктатор ЗУНР, д-р Євген Петрушевич, переглядає 6-го серпня 1919 р. 10-ий гарматній полк і 10-ту бриґаду УГА в Бердичеві".

В другій теж багато ілюстрованій частині, що має наголовок „На новій землі", автор оповідає про свою громадську працю в ЗСА, головним чином у Стрілецькій Громаді, ОбВУА і в ЗУАДК.

В одну монографічну цілість пов'язує обидві частини елемент автобіографічний, що в першій частині знайомить читача з постаттю автора в часі гімназійних студій, опісля в австрійській військовій службі, а від початку листопада 1918 р. — як старшиною-артилеристом УГА, в початках у запіллі, опісля на фронті.

Впроваджує в книжку вступна стаття п. н. „Вояк, громадянин і його книжка", що в ній її автор, Іван Керрин, дає оцінку книжки. Автор книжки — Володимир Ґалан у своєму слові наголошує, що його праця побудована на записках у воєнному щоденнику і на збережених документах.

В цьому власне велика ціна книжки-монографії.

Доповнює ці впровадження і — до речі — розкриває сторінки історії „Батерії смерти" відтворений у вірші Романа Купчинського „Пісня артилерії" дух лицарського героїзму, що сповняв серця українських артилеристів, поривав їх до одчайдушних чинів і супроводив у переможних боях. Бо, чи ж не притаманне було гармашам „Батерії смерти", що вони, бувало — „Бють ґранатами, за врагами клятими" і в розгарі боїв бачили, що „Сяє, сяє сонце волі, над гарматами"...

Заінтересування військовими справами розвинулося в автора під впливом проф. Золочівської гімназії — Михайла Галущинського (до 1909 р.), опісля, від 1911 р., в гімназійних гуртках: пластовому (опікун катехит о. Громницький) і стрілецькому, що ним керував активний поручник австрійської армії Гнат Стефанів. В липні 1912 р. автор був учасником пластово-військових вправ на Говерлі, в Карпатах.

Оце й уся його підготова до пізнішого громадського життя і до служби в австрійському війську. Одначе всебічне військове знання артилериста довелося йому практично здобувати вже як вояковї у першій світовій війні на австрійських фронтах, щоб від листопада 1918 р. до кінця квітня 1920 послужити добутим знанням рідній армії у визвольній війні.

Авторові книжки довелося теж побувати в російському полоні: влітку 1916 р. в таборі воєннополонених у Дарниці б. Києва. Там він познайомився зі старшинами царської армії — українцями, які працювали в адміністрації табору. Всміхалися можливості за стараннями тих старшин залишитися в Києві, бо „Тут — говорили вони, не скриваючи своїх революційних думок — ви можете пригодитися..." Одначе в тому часі царська адміністрація табору була ще сильна і всі полонені старшини українці, разом 21, поїхали в транспорті австрійських старшин до табору полонених в Болхові, в Орловській губернії і там у березні 1917 р. захопила їх революція.

На вістку, що в Києві державну владу перебрала Українська Центральна Рада, і що там організується українське військо — „Всі 21 українських старшин вирішили зголоситися в розпорядження Центральної Ради на службу до свого війська". (стор. 25). Але ця однодушність скоро проминула. З групи згадуваних старшин виїхав в Україну тільки пор. Бекеш, до війни суддя у Скольому і прийняв уряд представника Центральної Ради в Гадячі.

Автор спогаду втік з Болхівського табору в Україну на Різдво 1917 р., тобто 25-грудня за ст. ст. — за новим — 7 січня 1918 р. Автор не подає календарного часу, в якому він приїхав в Україну — до Харкова, а опісля до Гадяча, стверджує тільки, що війна, що її проти Української Центральної Ради почала Москва, внесла в державно-громадське життя України революційне безладдя. Для нього остав один вихід — „з масою австрійських і німецьких полонених вертатися до дому" (стор. 29). В Австрії пройшов „суд чести", після якого був підвищений до ступеня поручника.

У відновленій Українській Державі — ЗОУНР, бачимо автора „Батерії смерти" на кількох відповідальних становищах: 2-го листопада 1918 р. він на доручення представника української влади обезброює австрійську жандармерію у рідних Глинянах й організує там українську державну владу. У згадці автора про цей акт вичувається недостача бодай одного-двох прізвищ глинянських громадян, діяльних українців, що в тому містечку, можливо, творили таємний Військовий Комітет і допомогли зорганізувати українську владу. Після цього автор деякий час виконував обов'язки повітового команданта в Перемишлянах: в січні-лютому 1919 р. був комендантом школи запасних старшин у Золочові, а від кінця лютого 1919 р. до квітня 1920 р. командантом 5/4 батерії, пізнішої „Батерії смерти" і переходово командатом 4-го гарматнього полку.

Кажуть, що минуле, світлі та й пригноблюючі в ньому моменти-події і чини діючих людей, вдатно відтворюють свідки того минулого, безпосередні або посередні учасники тих, чи інших подій — у широких описах, а ще краще в мистецьких картинах-описах, що розбуджують у читача ті, чи інші почування, відображують суспільно-політичне тло і знайомлять з мотивами чинів героїв.

В таких власне картинах відтворена історія „Батерії смерти". Між іншими — високо-емоційна картина в розділі „Прорив фронту", стор. 48-52, докладніше — бій за Підбірці 15 квітня 1919 р. Бій тривав від ранку до полудня, отже 6-8 годин і за той час батерія вистріляла 2.000 ґранат, шрапнелів, картачів, тобто — несповна що мінути кожна з чотирьох гармат батерії вистрілювала смертоносний набій і осягнула те, що у звичайних умовинах уважається неможливим. Кількакратні атаки поляків батерія розбила. Підбірці — були оборонені.

Батерія здобула тоді назву „Батерії смерти".

Подібні картини у розділі „Чортківська офензива" бій за Тернопіль (стор. 69-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Іван Калинович

НАДЗВИЧАЙНА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ В ТАБОРІ СТРІЛКОВО

Повстала вона в таборі Стрілково на Познанщині в 1921 році, коли студентська централя у Варшаві повідомила нас, що є можливості для колишніх студентів продовжувати студії і навіть дістати стипендії. . Головною умовою була дуже докладна перевірка при прийняттю нових членів. Бо всім захочеться виїхати, а це неможливе.

В таборі Стрілково було тоді коло 120 студентів. Правда, не всі вони були зареєстровані, бо деякі займалися спекуляцією, інші були при ІМКА, де давали безплатні обіди. При обговорюванню цієї справи проф. Олександер Гайманівський, голова Студентської Громади, звернув на це особливу увагу. Він казав, що ця справа може викликати в таборі неспокій. Члени цієї комісії мусять мати незбиті докази про своє право студіювати у високих школах. Ми всі любили нашого голову проф. Гайманівського, знали його чистий характер, і знали, що він по фаху правник і був дивізійним суддею. Не можу пригадати всіх членів комісії, але знаю, що на голову вибрали ми проф. О. Гайманівського, а членами були А. Глувківський, Григорій Дуброва і автор цих рядків.

Після того оголосили про початок діяльности НККомісії, і на зборах повідомили про нові можливості для студентів. Проф. О. Гайманівського просили не задавати питань, щоб на нього ніхто не сердився, щоб йому не надоїдали. Але ми знали наперед, хто приходить, дістаючи вказівки від нього.

Напр.: приходить „політехнік" з Києва, навіть одностроїй на ньому політехніка.

Я глянув на голову. „Чи так питати, як він радив?" Гайманівський схилив голову. „Назовіть мені кількох професорів з Політехнічного Інституту? „Політехнік" підносить вверх голову, схиляє, тре чоло, — „Вискочило з пам'яті".

„Яку школу скінчили?" — Київську 7. гімназію. В якій клясі починалося законодавство? Знов думає... потім чемно питає... „Це те саме, що Закон Божий"? „Напишіть з альґебри а в квадраті". Написав а... і коло нього зробив квадрат. — можете іти.

Входить сотник.

— Яку гімназію скінчили? Глухівську. — повну чи 4 кляси? — „Повну!" Прочитайте по французьки... — читає „Лес дамес".. Можете іти.

За хвилю стук у двері. Генерал Пількевич. — Панове, ви дуже строго перевіряєте, він прочитав все.

Встав проф. Гайманівський: Втім то й біда, пане генерале, по французьки кінцівок не читають. А у Глухові було лише 4 кляси.

„Я хотів би знати і бачити, чи члени Надзвичайної комісії мають студентські посвідки?"

Всі ми вийняли і показали. Генерал відійшов і покрутив головою.

Входить сотник державної жандармерії, він же і голова допомогового комітету, приділює солонину. Сам він добре виглядає. Вітаючися з проф. Гайманівським, ніби ненароком сказав: — Я випадково почув, що ви почали перевірку студентів. Я їду завтра до Варшави з докладом до Головного Отамана, думаю собі треба зайти, хоч міг би відбути цю перевірку у Варшавській Громаді. Отже я до вашої диспозиції.

— Яку маєте середню освіту? — Прилуцьку гімназію. — ого, думаю я, таж і я скінчив Прилуцьку. Дивлюся на колегу Гр. Дуброву, бо і він скінчив Прилуцьку.

— В якому році, пане сотнику?

„В 1915". Ми з Дубровою бачимо, що він каже неправду. — Хто викладав вам математику? — Шарко і Сенаторський, відповідає.

Тоді виступає Діброва: „Мій брат кінчав в 1915 і йому викладали Шкуратов і Галієвський. На поміч Дуброві приходжу я. — Я теж скінчив Прилуцьку гімназію, але в 1912 р., викладали Сенаторський і Шарко, вони викладали потім при закінченню 1914 і 1916 років. Ви сказали точно, хто вам викладав, тому ми можемо признати лише 1916 р. роком вашого закінчення.

Я з цим не погоджуюся, казав сотник Х., встав і сказав: — Це мені прикрости не робить, цю маленьку формальність я полагоджу у Варшаві.

Гайманівський трохи збентежений. Робимо перерву, не розуміє і Глувківський. Дуброва пояснив: Йому треба викрутити один рік для старшинства на підполковника. На підставі нашої посвідки він дістане підполковника...

— Розумію, сказав професор Гайманівський, студентом він є, але ми мусимо бути точними.

На другий день приходить начальник таборової контррозвідки. Новісінька уніформа, на лиці здоровий рум'янець і молодечий пух. Видно, що він діставав допомогу від сотн. Х. Щоб нас стероризувати, сказав: — Бачу самих гетьманців.

Тоді я відклав олівець і питань не ставив. Виступив математик А. Глувківський. — Прошу сказати, яку середню школу скінчили? — Каменець-Под.. гімназію.

— Якими буквами означається „кінська сила"? Той почервонів. Проф. Гайманівський написав на папері „Н - Р" і олівцем показав. Дивиться недовірчиво, потім набрав рішучости:

— Мене не підведете, це „Народня Республіка"! Ображений вийшов.

З цього можна бачити, яким був справедливий правник з покійного проф. Олександра Гайманівського.

Проф. Гайманівський сказав: — Мусимо післати телеграму до Варшави в справі сот. Х. Діставши нашу телеграму сотникові Х. у Варшаві відмовили виставити посвідку, мовляв, маєте там свою комісію.

Зенон Саган

Виставка картин Северина Борачка в Боффало, Н. Й.

Від раннього дитинства я захоплювався усім гарним, природним. Де вдалося, — відвідав різні галерії мистецтва, музеї, церкви, приватні збірки. Не дивно, що коли трапилася нагода побачити в нашому Боффало виставку кількадесятьох картин одного із старших наших малярів — Северина Борачка, — я при першій нагоді її відвідав. Ще поки туди зайшов, я попрочитував усе, що писала критика і знавці про подібну виставку в Торонто, яка випередила боффалівську виставку на кілька місяців, прочитав теж те, що писали американські професійні критики в місцевій англомовній пресі. Американці намагалися порівнювати Борачка до знаних їм малярів. В тому саме заключається їх помилка. Северина Борачка краще не порівнювати до нікого. Він є тим — ким зробив його талант, його оригінальне і неповторне розуміння краси, а врешті професійна і життєва школа, якщо вже не враховувати деяких припадкових нахилів.

Чейже кожен маляр має до розпорядимости ті самі реальні засоби, лінію, площу і кольор. Різниця між одним і другим мистцем заходить у тому, який він робить ужиток з цих чинників — ну і в тому, як і що він хоче виразити. Борачок має свій власний стиль, значить робить це зовсім оригінально. Тому краще не порівнювати його до нікого. Він ані не ініціятор якихсь нових, революційних напрямних у міжнародньому малярстві, ані теж не продовжувач ким іншим розроблених норм, ані теж епігон. Він є наш, український мистець, твори якого, так як твори інших наших талановитих людей ставлять українське малярство і скульптуру на рівні світових. (Чому за твори наших мистців міжнародні колекціонери і сноби не платять сотень тисяч долярів — це окреме питання, яке не є предметом сьогоднішньої статті).

Оглядаючи картини Северина Борачка, однаково чи це буде мозаїка, темпера, олія — чи що там ще — глядач відносить враження, що маляр сягнув по фарби просто в саму середину райдуги-веселки і обережно розмістив їх на полотні. Може й тому більшість його картин мають особливий, соняшний кольорит. Вдивляючись в них — ви мимохіть відчуваєте присутність сонця, джерела світла і заразом кольорів. Все там надихане сонцем, якимсь невловимим теплом, однак подекуди в тонації моль. Без сумніву — картини Борачка насоняшнені з різною тематикою, однак у кожній з них відчувається якась нотка чуттєвости, емоціоналізму, а може навіть і сумовитости. Саме це робить їх дуже українськими. Чейже навіть деякі наші жартівливі пісні утримані в мольовій тонації.

Цю українскість творів Борачка відчули вже давно французькі професійні критики в часах побуту нашого мистця в їхній столиці. Всі вони відчували в творах нашого маляра щось притаманне українському побутові й землі, щось неповторне.

На багатьох картинах Северина Борачка зображені вершники, або коні. Це теж чисто українське. Наш народ від часів княжих комонників був завжди народом конярів, оспівував у безлічі пісень красу, вірність коней, їх боєву придатність. Це саме робить Борачок у численних своїх картинах. Раз це сполохані коні, іншим разом це просто вершники, і то справді дуже українські, або й взагалі коні в особливо граціозній поставі. Хто мав у своєму житті щонебудь до діла з кіньми — просто не може від цих картин відірватися!

Кіньми і їх граціозністю одушевлялися з різних причин теж мистці різних народів. Северин Борачок зумів послужитися кіньми для підкреслення українськости своєї тематики. Можливе, що це вийшло спонтанно, можливе він це зробив обдумано-пляново. Це друге виглядає навіть більш правдоподібне, тимбільше, що картини нашого мистця роблять враження обдуманих і розплянованих до фінезії. Їх тематика і виконання рішуче не припадкові. Більшість своїх картин мистець виконує так, що він ціле полотно ділить на площі, які мають творити враження різного віддалення від глядача, поділом на ще менші площі, дбайливо розмірені і відповідно накольоровані. Лініями наш маляр послуговується дуже обережно. Вони очевидно є, однак вони не кидаються в очі, зрештою так, як це в самій природі. Лінія це межа баченого оком, а решта це тільки площа. В розміщуванні площ на картині і накладенні на ній кольорів — Борачок незрівняний мистець, оригінальний і модерний творець чогось нового.

Правда — сам він у давнішому пресовому інтерв'ю висловився, що нема модерного мистецтва — є тільки мистецтво, а особливо малярство, — погане й добре. Може воно й так. Малярські твори Северина Борачка — різноманітні й добрі. Можемо ними і їх творцем гордитися. Є що переказати грядущим нашим поколінням — є з чим виступити на міжнародню мистецьку арену.

На кінець остається хіба одне — побажати нашому мистцеві ще довгих літ можливости працювати і творити в обраній ним, багато років тому, ділянці.

Северин Борачок: Коні (акварелля)
(Зі збірки інж. О. і Т. Криницьких, Боффало, Н.Й.)

З хроніки громадського життя в Боффало, Н. Й.

22-го січня явилася в канцелярії посадника міста делеґація нашої української громади з проханням проголосити цей день „Українським Днем" з нагоди роковин відновлення Української Державности в 1918 - 19 роках. Делеґацію очолювали члени екзекутиви УККА з головою відділу д-р М. Сайкевичем, о. д-р П. Іваховим — від української католицької парафії, о. Михайлом Павлишиним — від української православної парафії, представники студентської громади панни Віра Паньків і Зеня Дідошак, дир. радіопередачі Василь Шарван і референт місцевої англомовної преси п. Володимир Чопик. В неприсутності посадника міста делеґацію прийняв його заступник та вручив голові відділу УККА підписану посадником декларацію і доручив вивісити на будинку управи міста американський і український прапори. В наступну неділю 25 січня відбувся в залі „Дніпра" концерт присвячений цим роковинам.

Допомогова Секція відділу УККА влаштувала збірку грошей та одежі для наших земляків в Юґославії, що потерпіли від землетрусу. Про збіркову акцію одежі появилися замітки в тут. англомовних щоденниках, а також на телевізійній станції ч. 4 в дні 25 лютого, де було висвітлено як діти парафіяльної школи св. О. Миколая складають у мішки зібрану серед наших громадян одіж для висилки до збірної станиці в Джерзі Сиglobal. Пропаґандою цієї збіркової акції в пресі і на телевізії зайнявся п. В. Чопик. Грошова збірка, яка ще продовжується, дала досі 800 долярів.

О. З.

СОВЄТИ ЗАПЕРЕЧИЛИ офіційним комунікатом ТАСС-а, наче б вони плянували війну проти Комуністичного Китаю. Такі твердження, мовляв, є тільки видумкою „імперіялістів", яким залежить на сіянні розбрату в „соціялістичному" світі. Речник совєтського уряду Леонід Замятін заявив теж журналістам, що вістки західньої преси про суперечки в 11-членному Політбюро є „простою вигадкою".

ВІДОЗВА

УКРАЇНСЬКОГО ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ ЗДВИГНЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ В СТОЛИЦІ ПІВДЕННОЇ ФРАНЦІЇ В ТУЛЮЗІ

Дорогі земляки українці!

Підбадьорені Вашою моральною і матеріяльною піддержкою при відкритті „Вулиці України" в Тулюзі 1967 року, згодом придбання каплиці і „Вівтаря України" в Люрді, українська спільнота Південної Франції постаралась одержати від Управи міста Тулюзи дозвіл назвати другу з черги нову вулицю, славним іменем нашої Золотоверхої Столиці „Вулицею Києва", і при цій вулиці здвигнути пам'ятник найбільшому Синові нашої землі — Тарасові Шевченкові. Президія Ділового Комітету звертається оцим з гарячим закликом до всіх щирих дочок і синів України у вільному світі, які дійсно люблять та високо цінять пам'ять її найбільшого Сина, Велетня Українського Духа, надхненного Пророка-Генія Тараса Шевченка. Допоможіть завершити це велике й почесне діло! Запрошуємо Вас: ставайте Фундаторами — Основниками, Добродіями, і Жертводавцями, не словом, але чином, пожертвами спричиніться увіковічнити гранітним пам'ятником нашого безсмертного Кобзаря - Шевченка. Хай по всі часи, у підніжжя високих Піренеїв у столиці гарячого півдня в Тулюзі височіє цей пам'ятник та голосить Західній Европі про Волелюбну - Геройську Україну, її Козацьку Славу, її лицарський нескорений народ, якого Ви є живими свідками, членами й носіями її Тисячлітньої Християнської Культури. Усі разом і поодиноко включімся у збіркову акцію, щоб ще таки цього року, при нагоді торжественного відкриття „Вулиці Києва" завдяки Вам відбулось також відслонення Пам'ятника нашому поетові - Тарасові, полум'яному Борцеві за Свободу. Невеличка числом, група українців Південної Франції започаткувала це славне діло. Французькі Власті великодушно прийшли нам на зустріч, однак кінцеве слово, дорогі Земляки - Українці, таки за Вами. Ждемо на Ваш патріотичний масовий жертвенний відгук, віримо у Ваші палкі серця! Не відкладайте на колись, на пізніше, але зараз, сьогодні згідно з Вашим сумлінням і національною честю, просимо ласкаво прислати свій внесок, з дописною: Пожертва на пам'ятник Т. Шевченкові в Тулюзі. Гроші в ЗСА просимо посилати на руки уповноваженого збірщика, пана С. Кікти:

Mr. S. Kikta
4176 Spring Crest. Dr.
Cleveland, Ohio 44144

Пожертви на пам'ятник і на вулицю Києва своєчасно будуть оголошені в українській пресі.

За Діловий Комітет:

Голова: інж. Пащенко Сергій, 1-ший заступник голови: отець Прийма Василь, 2-ий заступник голови: п. Ковальчук Юрко - Володимир, секретар: п. Дубик Олександер, касир: п. Терешко Іван.

КОНКУРС НА ПАМ'ЯТНИК ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ В ТУЛЮЗІ У ФРАНЦІЇ

Організаційний Комітет для здвигнення Пам'ятника Тарасові Шевченкові в Тулюзі звертається до Українських Мистців у вільному світі і оголошує Конкурс на проєкт і виконання цього пам'ятника. Під увагу береться: мармурове погруддя поета, або рельєф з бронзи. Проєкти і оферти проситься надсилати найпізніше до 1 травня 1970 р. на адресу:

Mr. Pastchenko Serge, 19, Rue Reille, 31, — Toulouse, France.

Орг. Комітет просить всі українські часописи у вільному світі чим скоріше вістку про наш Конкурс — передрукувати на своїх сторінках.

За Діловий Комітет:
Голова: інж. Пащенко Сергій
о. Прийма Василь
Заступник: п. Ковальчук Володимир
Секретар: п. Дубик Олександер
Скарбник: п. Терешко Іван

Син еміґранта з України на чолі факультету Єйльського університету

Ню Гейвен, Конн. — Проф. Абрагам Голстін, син нюйоркського торгівця, еміґранта з України, одержав посаду керівника юридичного факультету при Єйльськім університеті. Батьки його прибули да ЗСА з України в 1914 році й жили в Брукліні, Н. Й., де батько продавав городину. Проф. А. Голстін закінчив ню-йоркський Ситі Коледж в 1946 р., займавсь адвокатською практикою у Вашинґтоні, викладав у Єйльському університеті. Ще 5 років тому, коли з катедри відійшов совєтолог Юджін Ростов, йому пропонували очолити юридичний факультет, але тоді проф. А. Голстін відмовився, вважаючи себе ще не достатньо підготованим до виконання такого обов'язку. Кандидатуру нового декана підтримав увесь ректорат і факультет Єйльського університету.

„БАТЕРІЯ СМЕРТИ"

(Закінчення зі стор. 3-ої)

74), наступ на Скваряву і Белзець, стор. 79-82.

В інших картинах відтворені настрої української людности за Збручем, її прихильність до УГА, ентузіястичні вітання у визволених містах-селах (Червоне, Ходорків, Ситники) і сповнена трагізму картина „Тиф в УГА", стор. 114-119. Для з'ясування жахливого в той час — зима 1919 - 1920 року — положення УГА нехай послужить така нотатка автора книжки на 114-115 стор.: „Один курінь дістав наказ обсадити фронт бойової лінії, на 6 кілометрів довгої тобто на 4 канад. милі, але курінь міг вислати на той відтинок . . . 5 бойовиків!" Чи не в цьому катастрофальному положенню УГА треба добачувати „політичну мудрість зятківської умови", що про неї автор згадує на стор. 111-ій?

Думаємо, що тут треба було назвати неназваний курінь і місцевість, що в ній той курінь, у час найбільшої кризи УГА, був задержався.

Прочитавши „Батерію смерти" Володимира Галана — відтворені в ній картини слави батерії і Армії, її знеможення і поривань до нових геройчних чинів глибоко врізуються в пам'ять читача, який у своїх роздумуваннях шукає відповіди на питання, що вирішило сумну долю наших Великих Днів?

На ці питання відповідає автор у заключному слові „Висновки", стор. 208-219.

Стоячи на позиціях соборности, він, проаналізувавши різні дотеперішні вияснювання нашої прогри у визвольній війні, бачить дві її головні причини: 1) брак підготови до державного будівництва, 2) нехтування власною збройною силою (стор. 112).

До цих головних зараховує ще такі: а) відсутність одного командування і одного політичного проводу, б) наявність неукраїнських старшин на чолі УГА, стор. 212. Це очевидна помилка, бо від початку до кінця існування УГА її очолювали тільки високі старшини українці і в долученому альбомі находимо їхні портрети, а саме: полковників Дмитра Вітовського, Гриця Коссака, Гната Стефанова і генералів — М. Омеляновича Павленка, Ол. Грекова, Мирона Тарнавського і Осипа Микитки. Згадуючи чужинців, автор називає ген. Антона Кравса, якому приписує „добровільну здачу Києва 31 серпня 1919 р. денікінській армії" (стор. 213), „але" — додає в тому ж місці — „український генерал ніколи не погодився б на капітуляцію, якою була добровільна здача Києва". А дещо нижче: „Коли Петлюра не передбачив такого випадку, коли неминучим був зудар або капітуляція — то цю справу мусів вирушити військовий командант. Я глибоко переконаний — продовжує автор, — що коли б до Києва вислано тоді не 2-ий Галицький корпус, а Запорізький, або корпус Січових Стрільців..., то ми не здали б Києва. Обидва мости були нами обсаджені, а залога на Печерську, куди йшли головні сили Бредова, цілком панувала над ситуацією . . ."

Не маю застережень відносно двох перших тверджень, хоча поняття „нехтування" — широке. В дальших твердженнях знову помилка. Київ, столицю України не здобував Другий корпус УГА, але армійська група, в якої склад входили: Перший корпус, запоріжці і Третій корпус УГА, що йшов на чолі всієї групи. Командував тією армійською групою генерал Антін Кравс. Помилкове теж твердження, що „залога на Печерську цілком панувала над ситуацією".

Денікінці появилися в Києві власне найвчасніше на Печерську. Їхні стежі були там вже в ранішніх годинах, кілька годин після того, як сотні III/24 куреня 8-ої бриґади, на світанку 31 серпня 1919, обсадили на Печерську Арсенал і артилерійське депо, що було в безпосередньому сусідстві Печерської Лаври. Наказ штабу Дієвої Армії, (отже — діяло одно командування) — здержувати, але не стріляти — вирішив, що вже коло полудня денікінці згадувані залоги обезброїли. Вони ж обезброїли також запоріжців, що охороняли залізнодорожний міст на лінії Київ-Дарниця-Полтава і забезпечували Київ перед можливим ударом денікінців зі сторони Білої Церкви.

Якими засадами керувався Головний Отаман щодо тактики при можливій зустрічі з денікінцями — найкраще з'ясовує це ген. пор. Генерального Штабу. Олександер Вдовиченко в праці „Україна у війні за державність", Вінніпеґ, 1954.

Внизу, на стор. 100 названої праці, ген. пор. Ол. Удовиченко пише: „. . . Галицька Армія перейшла на територію Великої України із своїм керівним апаратом — штабом армії. Такий же штаб мали війська УНР. Не було потреби ліквідувати ці апарати, бо кожний з них мав свої властивості, пристосовані до методів тактики та виховання підлеглих їм військ. З цих причин при Гол. Отаманові С. Петлюрі було утворено особливий штаб, як вищий орган об'єднання чинів двох армій. Зверхником Української Армії залишився С. Петлюра. Начальником штабу при ньому призначено був. професора Російської Військової Академії та був. командуючого 9-ою Рос. Армією ген. пор. Юнакова . . . Генералквартирмайстром було призначено ген. Курмановича, був. старшину австр. генштабу. Начальником оперативного відділу був австр. генштабу підполковник Долежаль (чех з походження), здібний і видатний старшина":

Стор. 108-109. „Українське командування вважало за потрібне уникнути збройного конфлікту з армією Денікіна. 23 серпня Штаб Гол. Отамана С. Петлюри розсилає військам розпорядження — утриматися од жадних ворожих акцій. Отже, ні Гол. Отаман, ні його штаб не бажали розпочинати боротьбу проти армії Денікіна".

Стор. 112: „Політика українського уряду була скерована на порозуміння, на спільні акції двох армій проти Червоної армії. Про це старалися перед державами Антанти українські делеґації в різних країнах, а головно у Парижі, та нарешті й саме українське командування намагалося безпосередньо нав'язати контакт з Добрармією . . . Українським військам було підтверджено наказ про необхідність уникати акцій, що могли б привести до збройних конфліктів . . . Ще раз мусимо підкреслити, що українським урядом і командуванням армії було вжито всіх заходів для уникнення бойових чинів проти Добрармії.

„Між тим група ген. Кравса, зайнявши 30 серпня своїми передовими частинами м. Київ, ранком 31 серпня рушила колоною через Київ, і її українське населення урочисто і радісно вітало. Але одночасно із сходу через київські мости почали входити до Києва денікінські війська ген. Бредова, по дорозі обезброюючи дрібні стежі українських військ . . ."

„Коли голова колони українських військ вийшла на головну вулицю Києва — Хрещатик, (це був полк запоріжців під командою полк. Сальського. Пояснення моє), то добровольчі частини, увійшовши на цю ж вулицю з протилежного боку, відкрили по ній вогонь. Серед величезного натовпу населення, що вийшло зустрічати Українську Армію, сталася паніка. На цей раз також наші війська, пам'ятаючи наказ про уникнення сутичок з військами Добрармії, старалися від бойових чинів стриматися".

„Тим часом ген. Кравс намагався дійти до порозуміння шляхом безпосередніх розмов. Переговори, як відомо, закінчилися тим, що середня група української армії з наказу командування почала відходити на захід, у напрямі Козятина, бо уряд залишався при попередніх рішеннях, а саме: уникнути війну з Добрармією" (стор. 113).

В світлі повищого, чин ген. Антона Кравса виступає дуже чітко. В переговорах з добровольчим генералом Бредовом він, як український вищий старшина, діяв чесно, виконуючи свою місію, як карний український старшина, по думці вимог українського уряду і штабу Дієвої Армії. Ясно, що тут помилка в оцінці дій цього передового українського вищого старшини, дарма, що по національності — він був німець. Нині він вже не живе і сам не може себе боронити. Про його високі духові і вояцькі вартості багато говорить теж факт, що рік пізніше після здобуття Києва він прийняв ще одне геройчне завдання: перепровадити через Ґорґани (в Карпатах) до ЧСР т. зв. Херсонську дивізію, що складалася з оцілілих вояків УГА і до 1924 р. поділяв долю інтернованих вояків УГА в німецькому Яблінному, ЧСР, і цим ще раз засвідчив свою відданість українській державній справі.

Але головна відповідь, що визвольну війну ми програли, бо до будови своєї держави не були підготовані, набуваючи в тому напрямі знання і досвід щойно в діях визвольної війни — залишається незаперечною.

В іншому місці помилка автора в тому, що у травневому відвороті УГА — шлях відвороту II корпусу з Підкарпаття він визначує через Бібреччину, через яку відступав II корпус (стор. 62).

Читаючи спогади Володимира Галана в його праці „Батерія смерти" — ми неначе відбуваємо екскурсію в минуле, повертаємо в розбурхане великими ідеями українське життя перед 50 роками і мимохіть стаємо учасниками відтворених у книжці подій; разом з героями тих подій переживаємо всі їхні подвиги, радощі, журбі і розчарування.

Кожний, хто любить наше геройчне минуле, без сумніву подбає про те, щоб „Батерія смерти" прикрасила його бібліотеку. Багато цінного знайде в книжці українська молодь, яка пізнає в ній діла своїх дідів і шляхи їх прямувань до Великого.

ПАМ'ЯТІ ПРОМИСЛОВЦЯ І ГРОМАДЯНИНА — МИХАЙЛА ХАМУЛИ

25-го листопада 1969 р. в Ню Йорку відійшов у вічність бл. п. Михайло Хамула, на 85-му році трудолюбного життя. Перестало битись серце видатного громадянина, людини високочесної, глибоко шанованої всіми, полум'яного українського патріота.

Покійний присвятив усе своє життя праці в галузі економіки, як організатор і власник текстильного виробництва широкого пляну. Він був зразком енергійности наполегливости і непохитности у виконуванні поставлених собі завдань.

Бл. п. Михайло Хамула походив із села Бортків, на Золочівщині, де здавна осеслився рід заможних селян, який походив з турецьких поселенців на Західній Україні — Гамулів.

Життя і діяльність бл. п. Михайла Хамули, про які він сам докладніше розповів у своїй книжці „Глиняни — місто моїх килимів", виданій на рік перед смертю, щільно пов'язані з Глинянами на Золочівщині.

Глиняни — давнє західноукраїнське місто, згадуване в історії як торговельний осередок, стратегічно важливий пункт, в якому часто відбувалися бурхливі події нашої славної минувшини. В новітніх часах Глиняни, — це провінційне містечко, хоч колись воно було „вільним королівським містом" з Магдебурським правом від 1437 р. Це містечко не переставало бути живим осередком громадського життя, навіть і в час свого присмерку. Українські Глиняни і під час польської окупації розбудовували свої культурні і суспільно-громадські організації, незламно плекали релігійно-національні традиції, свідомістю і патріотизмом свойого проводу і своїх громадян, своєї високоідейної молоді, могли бути зразком для багатьох провінційних міст нашої батьківщини.

В цьому і заслуга бл. п. М. Хамули, який ще перед першою світовою війною був у Глинянах секретарем громади, а під час визвольних змагань був комісарем міста і здобув загальну пошану як талановитий адміністратор і стійкий український патріот.

В умовах польської займанщини, в армії якої опинилась Західня Україна, бл. п. М. Хамула зрозумів значення економічного фактора в житті народа, та ще й поневоленого. З притаманною йому енергією, знанням і підприємчивістю, він почав інтенсифікувати килимарську промисловість, здавна знану у Глинянах. Рами цієї промисловости були надто вузькі і примітивні, бо було „халупниче" виробництво. І щойно заходами бл. п. М. Хамули килимарство в Зах. Україні, яке часто бувало лише побічним заняттям населення, стало поважною промисловою галуззю. Щойно бл. п. М. Хамула вивів його далеко поза межі провінційного почину.

В добі між двома світовими війнами килимарське підприємство бл. п. М. Хамули стало міжнародним поняттям, осягнуло обороти і вартість мільйонової фірми, стало економічним чинником широкого формату. Тисячі людей завдяки йому мали постійну працю і заробіток, а українські килими здобули світову славу.

В умовах польської дійсности це було неабияким осягом. Господарські відносини в Польщі були невідрадні. Михайло Хамула, як відомий українець, не мав змоги користатися кредитами державних банків, був примушений шукати готівки у приватних людей на високі проценти.

Та незважаючи на такі поважні трудноці, зумовлені і політичною ситуацією українців під Польщею, бл. п. М. Хамула зумів забезпечити безперебійну продукцію своєї фабрики та придбати для своєї килимарської фірми світове ім'я. Глинянські килими здобули першість не тільки на ринку Польщі, але і за її кордонами. Килими Михайла Хамули здобули признання і золоті медалі на світових виставках в Празі, Відні і в Міляні. Стенди з килимами М. Хамули були постійною окрасою регіональних виставок (Тернопіль), львівських Східніх Торгів і Познанського Ярмарку. Вироби з маркою глинянського килимарського підприємства М. Хамули фігурували на міжнародних виставках у Варшаві, Парижі і Ню Йорку. Всюди їх нагороджувано найвищою оцінкою завдяки прекрасному технічному виконанню та високомистецькій неповторності взорів.

Бл. п. М. Хамула запрошував до співпраці численних українських мистців, які виконували для його фабрики зразки. Між цими мистцями були П. Холодний, М. Дядинюк, С. Гординський та інші.

Суспільна функція підприємства М. Хамули висловлювалась в тому, що в підприємстві працювали численні українці, як керівники крамниць, як посередники, чи як мандрівні представники фірми, або як адміністраційний персонал.

Ізза недостатків незаможне селянство Галичини мусіло шукати додаткової сезонової праці поза своїм господарством. На підприємстві п. М. Хамули вони, як робітники, одержували вищу платню, як сезонові робітники, а крім цього мали постійну працю. Робітник-каменяр одержував 2 золоті за один полупаний кубометр каміння. Жнець заробляв 2 золоті й харчі. Працівник на фабриці М. Хамули одержував 3-4 золоті денно і був забезпечений працею на цілий рік.

Широке поле діяльности, яке вимагало від бл. п. М. Хамули як директора великого промислового підприємства ініціятиви і величезного вкладу праці, цим не обмежувалось. Бл. п. М. Хамула визначався глибоким розумінням громадського обов'язку і він проявляв невсипущу активність в усіх місцевих культурно-освітніх і господарських установах, як в читальні і філії „Просвіти", в Задатковому товаристві, в Українбанку, в кооперативі Народний Дім, в районовій молочарні і б. ін.

Завдяки безперервному розвиткові текстильної фабрики М. Хамули, а також його тривалій співпраці в таких установах як районова молочарня та Українбанк, населення не відчувало так катастрофально економічну депресію. Саме в цьому заслуга Покійного. Постійний приплив гроша до Глинян впливав на піднесення життєвого рівня населення, воно заможніло, а це сприяло тому, що наші люди масово посилали своїх дітей до середніх і вищих шкіл.

Про особисте і родинне життя бл. п. М. Хамули розповідає згадана публікація „Глиняни — місто моїх килимів". Автор, змальовуючи історичне і суспільне тло своєї вужчої батьківщини, не оминув і автобіографічних моментів. Життя Покійного, який пережив декілька війн, не було спокійним та ідилічним. Бл. п. М. Хамула був одружений з бл. п. Катрусею Старосельською і мав четверо дітей: синів Володимира, Євгена і Богдана та доньку Марію.

Бл. п. М. Хамула був зразковим батьком родини. Дім панства Хамулів був відомий з гостинности та щедрости на народні цілі. Треба також відзначити національну безкомпромісовість Покійного, який в усіх обставинах свойого життя виступав українцем, патріотом і державником. Все своє поступовання і діяльність він підпорядковував інтересам і добру своєї нації.

Так напр., Покійний мав би звичайно величезні можливості для розбудови свойого підприємства, якщо б поступився польським чинникам, які запобігали перед ним. Ціною зречення своєї національности і релігії, що було конкретною пропозицією з польського боку, Покійний та його родина мали б запевнені найрізноманітніші привілеї й полегші, зокрема щодо підприємства. Покійний відхиляв будь-які натяки на таку можливість.

Особу покійного шанували всі верстви населення Глинян та околиць, в тому і робітники. Коли після приходу большевиків до Глинян у вересні 1939 року робітникам його фабрики довелось вибирати „завідуючого", то вони, не дивлячись на протести присутнього політрука, одностайно обрали на „завідуючого" свойого директора — Михайла Хамулу.

Діти бл. п. М. Хамули одержали вищу освіту і ставши в лави української інтелігенції, під впливом батьків формувались на палких патріотів, готових не на словах, а на ділі присвятити всі свої сили великій справі. Ще з шкільної лавки діти бл. п. М. Хамули були активними діячами в молодіжних, пластових і спортових організаціях.

Доля не щадила Покійному важких ударів. З приходом большевиків він втратив своє довгими роками розбудовуване підприємство вартости мільйонів. Самому йому довелось залишати рідну землю, для якої він стільки працював і яку так любив.

На еміграції померла його дружина Катруся та дочка Марія, замужна Логаза, і одинокий внук — Ігор.

Два сини Євген і Богдан, які виросли на відданих борців за державно-національне визволення України, які були членами націоналістичних організацій, під час воєнної заметелі поринули в вир боротьби і впали смертю хоробрих на своїх становищах. Богдан був заарештований і замордований большевиками у Львові, Євген згинув у рядах Української Дивізії під час відступу з-під Бродів.

Здалека від дорогих могил, здалека від Батьківщини довелось Покійному доживати віку на еміграції, при найстаршому синові Володимирові.

Трудолюбний до кінця своїх днів, бл. п. М. Хамула написав і видав книжку „Глиняни — місто моїх килимів" незадовго до смерти.

З покійним відійшов представник покоління, натхненного духом і заповітами Івана Франка, покоління, яке не лише саме брало активну участь у будівництві рідної держави, на різних становищах, але поставило собі за обов'язок в найважчі часи чужинецьких окупацій і наступу на все українське невтомно організувати енергію нашого народу і спрямовувати її в належному напрямку для осягнення великої мети.

Бл. п. М. Хамула обрав полем своєї діяльности промисловий сектор національного життя. З небувалою енергією, сталевою вольовістю і з розмахом, Покійний виверщив діла, яке було одною з наших національних перемог.

Численна громада знайомих і земляків прийшла попрощатися з Покійним на панахиді в похороннім заведенні П. Яреми 28 листопада 1969 року, а наступного дня відпровадила його на вічний спочинок на цвинтар у Бавнд-Бруку.

Нехай американська земля буде йому легкою. Покійний використав талант, даний йому Богом не тільки для себе, але також і для добра загалу.

Вічна Йому пам'ять!

Мгр. Юліян Савчак

Свято Крут в Нюарку, Н. Дж.

Молодь Нюарку й околиць, зорганізована в Студентській Громаді, Пласті і СУМА рікрічно вшановує своїх ровесників-героїв, які своє юне життя зложили на жертівнику Батьківщини, ставши на її захист. Відзначення дати Крут останніми роками мало свої оригінальні форми. Високоідейні п'єси, скечі або музично-вокальні монтажі з світляними ефектами замінили давніші академії. Найціннішим є, що молодь сама пише і компонує п'єси, скечі та монтажі.

Цьогорічне вшанування героїв Крут в Нюарку відбулося 6-го лютого 1970 р. в Народному Домі в Ірвінгтоні. На свято загостили о. д-р Михайло Гринчишин і о. Ярослав Дибка із української католицької парафії.

Серце радістю наповнялось, коли ви дивились на чисельну молодь — нашу надію. Батьки не підвели своїх дітей — з'явилися масово.

Світло притемнилося в залі. Студент Колюмбії і голова Координаційного Комітету Молоді при УККА в Нюарку, Роман Куць відчитує бездоганною українською мовою реферат. Реферат просякнутий любов'ю до України, якої він не бачив, і пошаною до героїв Крут, яким він прирікає боронити Країну своїх батьків від напастей, очорнювань і кривд заподіяних будь-ким.

На відслоненій сцені бачимо внутрішню обстановку української хати. Тиха пісня „Засвіт встали козаченьки" сповіщає про воєнний час. Анна Дидик в ролі Ксені в розпачі розповідає мамі (Христя Сенижак), що її наречений Іван (Лев Чировський) від'їхав із студентським куренем під Крути. Брат Ксені Андрій (Юрій Чировський) зневірливо розцінює ви марш студентів для спинення ворога в поході на Київ, але вкінці сам вибирається боронити столиці України. Одначе Андрій гине у нещасливому випадку по дорозі на війну.

Найбільш зворушливою була відслона, коли Ксеня одержала листа від Івана з фронту перед наступом на їх курінь московсько-большевицької дикунської орди.

Було неможливо, щоб не прослезитися змістом листа і грою Анни Дидик, (студентка драматичної школи), яка нівчому не уступила добрій професійній артистці.

Ролю Славка, який приніс листа, виконував Андрій Голинський.

Цю гарну одноактову п'єсу в п'ятьох відслонах зібрав студент-пластун Юрій Чировський. Він теж був режисером цієї постанови.

Між діями п'єси співав дівочий хор СУМА під керівництвом Оксани Ференс, і гурт пластунів виконував в збірні рецитації. Все це було змістовно пов'язане з п'єсою, що мала назву „Спіть хлопці, спіть". Сценарій п'єси, пісні та рецитації були глибоко християнсько-морального і національного змісту.

Світляні ефекти і музика була під керівництвом Нестора Голинського.

З почуттям духового піднесення і гордости за нашу молодь ми залишали виповнену залю УНДому в цей день пошани героїв Крут.

І. Г.

Перший комуністичний сателіт на Африканському материку?

Совєтська преса приносить стримані й лаконічні повідомлення про події, що відбуваються на території колишньої французької колонії Конго. Територія тієї африканської держави займає 342 тисячі квадратових кілометрів, населення близько одного мільйона осіб, столиця — місто Бразавіль. За повідомленнями західніх пресових агенцій, незалежна з 1960 року Республіка Конго у швидкому темпі обертається в комуністичного сателіта, під прикриттям економічної допомоги збоку Совєтського Союзу. Державним гимном країни став „Інтернаціонал" — гимн комуністичної партії СССР, прапор — червоного кольору з жовтою п'ятираменною зіркою. Держава від кількох днів носить назву не Республіка Конго, а Народна Республіка Конго, що й записане в новоприйнятій конституції країни. У ній зазначено, дуже невиразно, що „держава буде керувати життям країни, згідно з загальним пляном". У Народній Республіці Конго існує лише одна партія, під назвою Конголезька Партія Праці, яка на недавньому особливому з'їзді проголосила марксизм-ленінізм своєю єдиною теоретичною базою. В країні розпочалась націоналізація, або удержавлення більших фірм і виробень. Маріен Нгуабі, ставленик Москви, став не лише лідером Конголезької Партії Праці, а й головою Державної Ради Народної Республіки Конго. СССР таким маневром сподівається проникнути до Африки й створити там нову Кубу, але вже навіть без „пролетарської революції".

ДЕБЮТ У БОФФАЛО

Дебютантки на Вечерницях Допомогової Секції Відділу УККА в Боффало в 1970 році.

В часі м'ясниць часто появляються в часописах повідомлення про презентації дебютанток, тобто про впровадження молодих дівчат в громадське життя. Нерідко з дописами про такі імпрези появляються і знимки дівчат, що дебютували, разом з їхніми партнерами. Презентації дебютанток набирають щораз то більшої популярности і тішаться щораз то більшим признанням. Ідея впровадження молоді в громаду не нова. Вже в сиву давнину був знаний звичай переходу молодих доростаючих дівчат в дівочу, а молодих хлопців в парубоцьку громаду. Тепер змінилася форма такого переходу.

Презентації дебютанток стають популярними також і в Боффало. Був час, що цією справою займався місцевий Гурток Пласт-прияту (за головування п-і Ірини Дорощак), а від трьох років презентація дебютанток стала атракцією вечерниць Допомогової Секції при УККА. Цю атракцію мали і цьогорічні вечерниці названої секції, що відбулися дня 7-го лютого. Дебют перевела п-і Ірина Лаврівська, приготовивши до цієї події дівчат і їх партнерів заздалегідь перед тим. Дебют пройшов урочисто.

Цьогорічні дебютантки були: Роксоляна Ткачук, Наталка Самотовка, Марта Войтович, Галина Пруц. Їхні партнери: Михайло Мочерняк, Андрій Стецьків, Ришард Магмері, Роман Лоза.

Невелике число дівчат переступило в цьому році цей важний в їхньому житті поріг. Здається, що дебютанток повинно було бути більше. Голова Допомогової Секції — п-і Оксана Бережницька, яка вже турбується про майбутні цього роду імпрези, запевнила, що в наступних роках число дебютанток значно збільшиться. Деякі з майбутніх дебютанток хотіли дебютувати вже цього року, але з огляду на молодий ще вік мусять терпеливо ждати...

Крім цієї атракції цьогорічні вечерниці Допомогової Секції мали ще іншу: виступ запрошеного з Торонта виконавця пісень легкого жанру — Антона Дербіша, який вже кілька разів гостив у Боффало з подібної нагоди. Епітет „король українського танго", якого вживано в повідомленнях на радіопрограмі Василя Шарвана про виступ Антона Дербіша, виявився наскрізь правдивим: Антін Дербіш обдарований приємним, звучним голосом. Шкода, що він не використовує свого таланту для пісень іншого жанру. Співав Антін Дербіш під акомпаніямент оркестри Михайла Телюка, яка приграввала до танцю на цих вечерницях. Слід відмітити, що це одна з найкращих оркестр в околиці Бофало. Не забувала вона в часі вечорниць про українські народні танці і не раз заставляла гостей, особливо молодь, погрітися при жвавому ритмі цих танців. Чудово прибрана заля належить праці п-ства Софії і Петра Пуцаків.

Допомогова Секція УККА, яка влаштувала вечерниці і перевела дебют, заслуговує на окремий обширніший допис. Покищо, при нагоді, обмежимося до декількох думок. Допомоговій Секції приблизно стільки ж років, що УККА. За цей час пророблено колосальну роботу. Зібрано тисячі долярів і обернено їх на допомогу потребуючим українцям в Европі, переважно в Німеччині, а також в Південній Америці, в Бразилії. На окрему згадку заслуговує збірка під Різдво, перепроваджувана під гаслом „Діти - дітям". Ця акція велася довгі роки через радіопрограму Ірини й Юрія Лаврівських, поки ця програма існувала. Тепер цій акції помагає програма Василя Шарвана. Допомогова Секція обділює зібраними при цій нагоді грішми всіх укр. дітей в Німеччині. Крім того Д. С. мала незаможних людей і інсталяції, якими опікувалися постійно. Під сучасну пору опікується Інтернатом в Мюнхені, Школою українознавства в Інгольштадті, Домом старших віком в Бельгії, Осередком НТШ в Сарселі. Останньо зусилля Допомогової Секції спрямовані на організацію допомоги українцям в Юґославії. Покищо вислано 900 долярів. Тепер йде збірка одягу.

Вся ця корисна робота — це сума зусиль невеликого гуртка пань, згуртованих при Секції. Не бракує при праці і чоловічих рук, але їх значно менше.

Першою головою Допомогової Секції була покійна вже Степанія Безкоровайна, другою Марія Ставнича, третьою — Мечислава Ганицька. Від десяти років Секцію очолює Оксана Бережницька. За її головування започатковано вечерниці Допомогової Секції, які здобули собі вже серед бофалівської укр. громади назву „традиційних". Довголітнім секретарем Секції був Степан Шипилявий, а тепер його місце зайняв проф. О. Залеський. Теперішнім скарбником є Платон Русинко. Дальші члени управи: Лідія Стасюк — містоголова, Марія Пашковська, Олена Морозевич і Слава Шишка — члени. Сподіюся, що про муравлину працю Допомогової Секції напише хтось обширніший звіт.

М. Лоза

Загальні збори 71 Відділу СУА в Джерзі Сиґі, Н. Дж.

14-го лютого у власній домівці в Народному Домі відбулись загальні збори 71-го Відділу СУА, що нараховує 40 членок. На зборах була присутня представниця Окружної Ради СУА Ню Йорку п-і Олена Гентиш. Після вислухання протоколу з попередніх загальних зборів, про діяльність Відділу звітувала його голова п-і Надія Кух, секретарка п-і Ірина Качмарська і касир п-і Галина Гаврилюк. Діяльність Відділу охоплювала багато ділянок громадсько-суспільного життя в Джерзі Сиґі. До важливіших належать: відзначення Свята Матері, спільно з Рідною Школою, ширші сходини на вшанування Тисячоліття княгині св. Ольги, проведення збірки на Суспільну Опіку, осіння забава Відділу та ін.

Відділ став членом-прихильником Музею Народної творчости в Ню Йорку, брав активну участь в імпрезах, що їх влаштовувала Окружна Рада СУА в Ню Йорку, до якої Відділ належить, та допомагав влаштовувати місцевій громаді різні імпрези. Висвітлено також документальний фільм з подорожі по совєтській Україні п-і Лесею Бервецькою. Відділ вислав пачки до В'єтнаму та до Бразилії.

Загальні збори висловили подяку і абсолюторію уступаючій Управі і на пропозицію Номінаційної Комісії, до складу якої входили пані Галина Гаврилюк, Дарія Кравченко і Ніна Ковбаснюк, вибрали нову Управу в складі: голова Надія Кух, містоголова і прес референтка Євгенія Єнсен, секретарка Ірина Качмарська, скарбник Галина Гаврилюк, культ-освітня референтка Дарія Кравченюк, імпрезова — Леся Бервецька, сусп. опіка — Ніна Ковбаснюк і Параскевія Шеремета та господарча референтка Анна Вох. До Контрольної Комісії вибрано пань: Дарію Яременко, Марію Мухин і Ольгу Вітер; вільні члени: Анна Кара і Клявдія Салюк.

Євгенія Єнсен,
пресова реф.

Вишивані Вечерниці Окружної Ради СУА в Ню Йорку

Людмила Ладаней

7-го лютого в Народнім Домі заходами О.Р. СУА, під головством п-і Оксани Рак, відбулись традиційні Вишивані Вечерниці. Метою Вечерниць — поширити нашу вишивку, яка є визначною галуззю нашого народного мистецтва. Учасниками Вечерниць були не лиш нюйоркчани, але багато гостей з Джерзі Сиґі, Нюарку і Пассейку. Численні гості явились в прекрасних вишивках, чим звернули на себе увагу глядачів. Всі майже вишивку були гарно виконані і практично примінені на сукнях, блюзках, чоловічих сорочках і краватках. Наша вишивка щораз сміліше промощує собі дорогу в широкий світ.

Жюрі в особах паня: Євгенія Тріска, Мікі Райнерович, Дарія Кекіш і Стефа Курис мали неабияке завдання, щоб вибрати найкращі вишивки і нагородити їх.

Перша нагорода припала п-і Людмилі Ладаней за вишивку хрестиками помідорової краски на зеленому шовку довгої сукні. Другу нагороду одержала п-на Катруся Шпирун за довгу сукню, зі взором червоно-зеленої краски на чорній матерії.

За короткі сукні дістали нагороди, п-і: Марта Кандюк і Галя Кохановська. Обі сукні білі, вишивані хрестиками.

Нагороджені блюзки: п-і Муся Мочула та Ірина Стахів. Тут годиться відзначити довгу сукню Галини Романів, нашиту кораликами буковинського взору на чорнім тлі.

Нагороджені чоловічі сорочки: Богдан Пужик і Микола Коковський. Всі ми знаємо, скільки кожна вишивка вимагає праці, тому подаємо імена всіх, які прибули на вечерниці у вишивках, чим причинились до успіху і прикраси вечерниць, пані: довгі сукни Софія Данилович, Марійка Кріль, Оля Пузик, Стефанія Чорна, (короткі сукні) Каролина Борак, Валя Линголм, Анна Гірна, Валентина Глух, Марія Васьків, Слава Лучечко, Галина Кандюк, Христина Навроцька, Стефа Федоренко, Орися Дацків, Наталя Чапленко, Катруся Химчук, Стефанія Косович. Жіночі блюзки: п-і Анна Палюх, Люба Дармограй, Лідія Стасюк, Ольга Стасюк, Анна Куня, Іванна Бенцаль і Лідія Котлярчук. Чоловічі сорочки: Василь Мудрий, Ярослав Дубак, Микола Чорний і Богдан Калина. Краватка — Лаврентій Барицький. Вишивані жіночі торбинки: Анна Редош і Віра Паук. Вище згадані особи не були нагороджені за вишивки, то не менша наша подяка для них усіх.

Другою не менше важливою атракцією вечора, був вибір королеви Вишиваних Вечерниць та її Принцес. На королеву обрано Соню Назаркевич, студентку Піс Коледжу в Ню Йорку. Панна Соня є активною в житті української громади, належить до СУМА, і танцювальної групи п. Ольги Гензи. На першу Принцесу обрано Марту Кандюк (Канада), студ. Гайскул, пластунку розвід. 18-го куреня. Друга Принцеса — Галя Кохановська, укінчена пластунка, працює як асистентка лікаря. Коронація відбулась згідно зі звичаєм. Акту коронації доконала Королева минулих Вишиваних Вечерниць п-а Марійка Кріль.

Рік-річно на Вечерницях відбувається виграшка торта з вишивкою, який як і минулими роками, подарувала п-і Марія Васьків. Ця виграшка причиняється до збагачення каси.

Добірний буфет приготовили і ним заряджували пані: Катруся Папуга, Люба Раковська, Анна Свенсон і Олена Гентиш. В кухні трудилась невтомна Таня Сиротюк. Заряд столів був в руках досвідченої Іванни Бенцаль. Квітами при вході занимались пані: Р. Полчі, Сливка, Гандій і Мацюк. При білетах трудились пані Леся Кіршак і п-і Томорук. Дефіляду пань у вишивках і кандидаток на королеву перевела п-і Марія Демидчук. Продаж квитків при вході на залю був у вмілих руках Галі Гошовської, а при буфетовій касі досвідченої Анни Кізими. Квіти на Вечерниці, кождого року, подарувала п-і Єгнес Ярема. Програмою вміло проводила Марія Стефанишин, імпрезова рефер. Окр. Ради.

Загально кажучи, Вечерниці пройшли з успіхом в українській атмосфері і напевно лишили гарні спомини у всіх присутніх.

Марія Демидчук
прес. реф.. О. Ради

Річні Загальні Збори Відділу УККА у Виллиментик, Конн.

16-го лютого в Українському Народному Домі відбулись Звичайні Річні Загальні Збори, якими проводила президія в складі: предсідник — п. Шулевський Василь і секретар — п. В. Олійник.

Голова Відділу п. Тимків Мих. перед відкриттям зборя Відділу „Провидіння" — стола президії: Всеч. о. А. Назаревича — пароха УКЦ, головного радного й секретаря Відділу „Провидіння" — п. Василя Шулевського, секретаря Відд. УНСоюзу — п. Василя Олійника та булавного Осер. СУМА — п. І. Здирку.

Збори відкрив, на прохання голови Відділу Всеч. о. Назаревич молитвою „Царю Небесний", і відтак — на заклик отця вшанували присутні однохвилинною мовчанкою св. п. Владику О. Новицького — Єпископа УП-Церкви в Чикаґо.

По докладних звітах Управи Відділу, контрольна комісія поставила внесок на звільнення від покладених за минулу каденцію — зобов'язань усіх членів Управи й заразом просила висловити їй признання та подяку за вложену жертвенну працю при Відділі. Цей внесок прийнято щедрими оплесками, які виявили признання й подяку.

Після короткої перерви, номінаційна комісія перевівши дискусії з присутніми, за їх згодою оголосила імена кандидатів до нової Управи Відділу. Переведено голосування й обрано:

До Управи Відділу вступили: Михайло Тимків — голова, 4-ий рік каденції, Іван Наумек — заступник, Василь Олійник — секретар, Анна Сопків — англомовний секр., Петро Колісник — касієр, Мирон Дмитраш — заступник касієра. До Контрольної Комісії вибрані: голова — п. Головчак В., члени: п. Плеш М. і п. І. Кєсть. До Товариського Суду увійшли: голова — п. В. Ганицький, члени: п. П. Сопків і п. Ходонович. Збірщики: п. Швед Й., п. Хомій М., п. Сопків П., і п. Ходонович.

До запитів зголосились: Я. Залєга, Здирко І., Хомій М., Швед Й., Наумек І., Івах В., і Децик Іван. Усим задовільні відповіді вділяв предсідник зборів — п. В. Шулевський.

У внесках — присутні одноґідно припоручили новій Управі Відділу ввійти в порозуміння з Управою УНДому та вибрати делеґатів — одного на З'їзд — Нараду Працівників ФКУ, а другого до Головної Екзекутиви УККА для участи в конференціях.

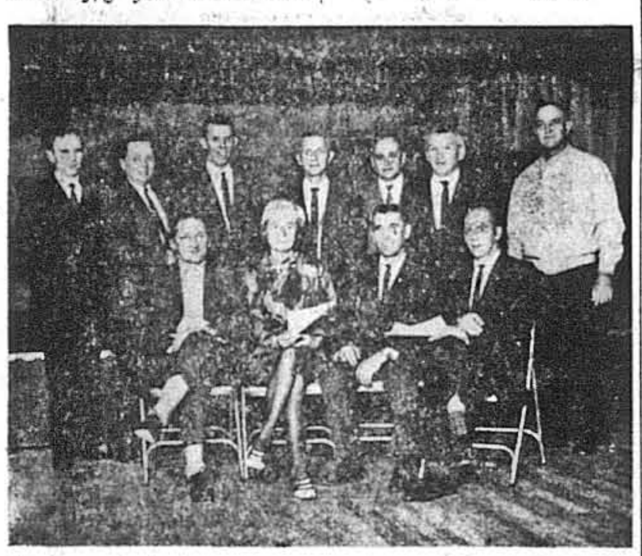
Під кінець програми зборів виступали зі словом побажання предсідник п. В. Шулевський і секретар п. В. Олійник.

Предсідник президії зборів висловив необхідність влаштувати 20-річчя Ювілею заснування Відд. УККА., Осер. СУМА, Відділу „Провидіння" та Української Католицької парафії, що якраз припадають у цьому році. Крім того пропонував розбудову школи українознавства для підростаючої дітвори.

Секретар президії — п. Василь Олійник висловив думку про теперішні осяги, підкресливши, що такими діями як створення Катедри Українознавства, скликання СКВУ та заходами за здійснення Патріярхату Української Католицької Церкви — реалізується наша краща будучність. Крім того вказував на інтенсивність праці Відділів УККА в усіх стейтах Америки, а саме — вияв участи губернаторів у Проголошеннях Дня Української Незалежности й Соборности.

Предсідник президії закрив Річні Заг. Збори Відділу після відспівання національного гимну „Ще не вмерла Україна".

В. О.

На фото (зліва) сидять: п. Наумек Іван — заступник голови Відділу, п-і Анна Сопків — англомовний секретар, п. Михайло Тимків — голова Відділу, п. Василь Олійник — секретар, (Стоять) п. Кєсть Іван — член Контрольної Комісії, п. Швед Йосиф — збірщик, п. Петро Колісник — касир, п. Ганицький Володимир — голова Товариського Суду, п. Хомій Михайло — збірщик, п. Мирон Дмитраш — заступник касира, п. Сопків Петро — голова Контрольної Комісії.

В Арґентині вийшла еспанська середньовічна повість в перекладі на українську мову

Буенос Айрес. — У Видавництві Юліяна Середяка вийшла перша в 1970 році книжка, під наг. „Життя Лазарка з Тормесу та його щастя і злидні", 102 стор., з передмовою від Видавництва. Цю середньовічну еспанську повість, що її перекладено на багато мов світу, переклав із еспанської на українську мову Микола М. Палій, додавши до перекладу статтю „Лазарко з Тормесу" на тлі своєї доби" та багато пояснень до тексту, для кращої орієнтації сучасного читача в подіях, що відбуваються головно біля міста Толедо. Не зважаючи на досліди еспанських літературознавців, дотепер не вдалося встановити, хто був автором цієї цікавої повісти з життя мандрівника-бродяги, зубожілих еспанських лицарів та інших пройдисвітів середньовічної Еспанії. Книжка складається з прологу та семи окремих розповідей, що їх ведеться від імени героя твору.

У Києві домагаються створення музичного дитячого театру

Київ. — „Вже час вирішити питання про створення музичного театру для дітей. Можна не сумніватися, що репертуару не бракуватиме. Досить згадати хоча б дитячі опери клясиків української музики М. Лисенка та К. Стеценка", сказано в „Культурі і Житті" з 12 лютого, в захопленій рецензії-відгуку на показ нової музичної вистави — оперети „Пригоди Чиполліно" в Київському театрі оперети. Лібретто й музику написали за казкою італійського письменника Д. Родарі кияни Б. Алексенко і Ю. Котелевець. Всі ролі виконували студенти при Студії Київського театру оперети. В опереті-казці розповідається про перемогу Чиполліно та працьовитого майстра Виноградника над жорстоким принцом Лимоном та його багатими придвірними й оточенням. Диригував П. Ключко. „Культура і Життя", схвалюючи нову виставу, в кінці рецензії додає: „Музичний театр юного глядача став би не тільки могутнім засобом комуністичного виховання юного покоління, а й стимулом до появи нових музично-драматичних творів для дітей".

ЮВІЛЕЙНИЙ РІК КУРСІВ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. ГР. СКОВОРОДИ В ТОРОНТІ

В 1970 році минає 20 років від заснування перших у Торонті Курсів Українознавства ім. Гр. Сковороди для української середньошкільної молоді. За організацію цих курсів узялась п-ні д-р Олександра Копач у порозумінню та при допомозі Пластової Станиці в Торонті.

В першій організаційній стадії на курсах учила сама пані мґр. Копач а тільки час до часу запрошувала на окремі лекції проф. М. Битинського, знавця історії українського мистецтва та проф. д-ра Ярослава Пастернака, славетного українського археолога. Навчання тривало чотири роки, і до перших матуральних іспитів приступило тільки 6 студентів у 1954 році. Пізніше введено п'ятирічну програму, і у зв'язку з цим одного року не було матуральних іспитів.

Після перших важких років Курси Українознавства ім. Гр. Сковороди здобували собі чимраз більшу популярність, і кількість учнів зростала з року на рік, і одночасно зорганізовано відповідний учительський склад; кожний учитель мусить мати університетську освіту у своїй ділянці. Успіх Курсів ім. Гр. Сковороди заохотив інші організації та парохії, які мали свої Рідні Школи, організувати в себе подібні Курси Українознавства. Тепер існує в Торонті коло десятка, а декілька і поза Торонтом. З курсів користають кільканадцять середньошкільників, але сотки в самому Торонті, і коло двох сот приступають до матуральних іспитів кожного року.

В цьому ювілейному році для Курсів Українознавства ім. Гр. Сковороди відбулися, як і кожного року, матуральні іспити, спершу письмові, а 7-го лютого усні перед окремою Матуральною Комісією, до якої належали проф. Володимир Шелест, предсідник, із Університету Ветерлю, проф. Зенон Зелений, голова Об'єднання Українців Педагогів Канади та учителі 5-го курсу: пані д-р Олександра Копач, директорка курсів (література), о. Іван Сиротинський (релігія) мґр. Василь Верига (історія) та маестро Мирон Левицький (мистецтво). Не було цього року постійного члена Матуральної Комісії в минулому, — викладача археології, профес. Ярослава Пастернака, який несподівано відійшов у вічність у грудні 1969 року.

До іспиту зрілости з українознавчих предметів після п'ятирічного навчання приступили 20 молодих хлопців і дівчат. Вісім із них здало іспит на визначно, сім здало на похвально, двоє на добре та троє на задовільно. На визначно здали такі учні у поазбучному порядку: Ірка Баєр, Андрій Верига, Адріяна Геник-Березовська, Галина Гринь, Олена Демянчук, Юрій Лучків, Роман Сенькусь та Марта Теребенець.

Із оцінками нижче загального висліду „визначно" здали такі абсольвенти: Борис Грибінський, Ростислав Дашко, Христина Домазар, Богданна Дума, Оксана Куціль, Марта Лещишин, Орест Проців, Юрій Парубчак, Лев Сілецький, Юрій Трусевич, Віра Яцик та Надія Яцик.

Цього року усі ті, які приступили до усної матури, здали її із більшим або меншим успіхом, і ніхто не перепав. Сталось це завдяки тому, що всіх тих, які не вспівали із матеріялом, виеліміновано заздалегідь. Із 26-ти учнів на 5-му році Курсів, 4-ох не допущено до письмової матури; двоє писали іспити, але не приступили до усних. Одна із цих двох, Дарія Головата, добра і пильна учениця, замість стати перед матуральну Комісію Курсів Українознавства, відійшла ненадійно з цього світу і стала перед іспит Господній, і того самого дня, 7-го лютого, відбувся її похорон із Свято-Миколаївської церкви. Матуральна Комісія, у порозумінню з учителями Курсів, вирішила видати батькам покійної матуральне свідоцтво із похвальним вислідом на підставі її письмових іспитів та іспитів із кінця 5-го року.

Згадані матуральні іспити — це 14-ті з черги на Курсах ім. Гр. Сковороди, і досі число випускників матурантів із цих Курсів переходить число 250 осіб. З уваги на ювілей Курсів Батьківський Комітет вирішив відзначити цю подію окремою скромною публікацією, яка була б одним із документів до історії українського середнього шкільництва в Канаді. Вищі Освітні Курси Осередку й Освіти у Вінніпеґу існують ще з-перед другої світової війни, але їхня програма інша від програми середньо-шкільних курсів.

Учасники Курсів Українознавства ім. Гр. Сковороди дістають на протязі майже п'яти шкільних років всестороннє знання з українознавчих предметів, і в деяких університетах провінції Онтаріо їх визнають як додаткові кредити при вступі, зокрема коли йдеться про вимоги знання ще й інших мов, крім англійської. Для дирекції Курсів як і для всіх учителів доводиться з приємністю ствердити факт, що багато абсольвентів Курсів покінчили або ще студіюють в канадійських університетах, а деякі з них спеціялізуються в українознавстві. І, це найбільша приємність не тільки для батьків, але і для вчителів та для цілої української громади, що вдалося заохотити молодше покоління запізнатись ближче з мовою, культурою та минулим українського народу.

В. Ж.

ПЛАСТОВИЙ ДЕБЮТ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

Рік-річно старанням управи „Пластприяту" в карнавальному часі відбуваються забави для громадянства Нюарку і околиці. Забави ці належать до найкращих і втішаються великою популярністю серед старшого громадянства і серед молоді. Атракцією їх є від кільканадцяти років презентація дебютанток.

Цьогорічна забава відбулася 31 січня і мала аж одинадцять дебютанток. Відкрив її голова „Пластприяту" п. Василь Гнатів. Дбайливо підготовані п. Августиною Хомовою й п. Ярославом Яворським, які займаються дебютантками від довгих років, одинадцять молоденьких дебютанток в асисті своїх ескорти під звуки легкої музики увійшли на залю... Дебютантки — це головно пластунки гуртка „Калини" 20-го куреня ім. Марти Борецької і члени УНСоюзу. Привітав їх і представив громадянству дуже сердечно станичний Нюарку пл. сен. Дам'ян Ліщинський. По короткому вступі і щирих словах до родичів дебютанток, станичний звернувся до дебютанток:

„Для Вас, мої Дорогі Дебютантки, це ще один день очікувань, переживань і треми. Вам напевно згадується день Вашого Першого св. Причастя, закінчення школи й інші... Вони пройшли. Пройде і день Вашого дебюту. А потім скінчите студії, відбудете Ваше весілля і не стямитесь, як опинитеся на місцях ваших матерей.... І так, як вони сьогодні, зі зворушенням слідкуватимете за дебютом Вашої доні... І може тоді розкажете мені, котрий із цих днів схвилював Вас найбільше".

М. Р.

Стоять (зліва): Роксоляна Робак та Тарас Кальба, Лариса Маціборська та Стефан Ковалів, Надя Мазяр і Лев Чировський, Леся Романів і Андрій Гідей, Марійка Пеленська і Юрко Вальчук, Дарія Тимкевич і Олександер Балабан, Марта Жеребецька і Юрко Чировський, Маруся Кочержук і Роман Плоскина, Оксана Михайлюк і Левко Строцький, Наталка Напора і Зенон Кифор, Марта Панасюк і Юрко Гальський.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 8.

Н. Прокопенко, Джерзі Сити	$ 20.00	М. Д. Леськів, Вайтстави	2.00
Д-р М. Сатурський, Нюкамбертстави	17.00	М. Лонкевич, Рочестер	2.00
Н. Н., Асторія	10.00	С. Мартин, Чикаґо	2.00
П. Хома, Чикаґо	10.00	А. Масник, Перрисбурґ	2.00
Д-р Д. Фаріон, Клівленд	8.00	Д. Мельник, Рослиндейл	2.00
Д-р Я. Іванець, Савт Голленд	7.00	А. Михайлова, Едісон	2.00
Д-р Б. Олесницький, Мейплвуд	7.00	М. Москаль, Спрінґ Веллі	2.00
Карпо Ірза, Торонто	6.00	Я. Оберишин, Кю Ґарден	2.00
С. Каша, Кларк	5.00	Д. Онищак, Бріджпорт	2.00
Р. О. Климишин, Воррен	5.00	І. Підбірний, Россфорд	2.00
В. Таланчук, Ірвінґтон,	5.00	П. Розпопа, Нюарк	2.00
А. Галелюк, Ню Брансвик	4.00	С. Романків, Гартфорд	2.00
о. І. Кульчицький, Джанстави	4.00	М. Романчук, Стайвесант	2.00
Н. Галичин, Йонкерс	3.00	А. Сагайдак, Н. Йорк	2.00
М. Грабовський, Айслінґтон	3.00	В. Сенежак, Вест Орандж	2.00
А. Карпенко, Дітройт	3.00	В. Сироїд, Еспонолія	2.00
М. А. Сосяк, Леттем	3.00	Й. Смаль, Ґрінвіч	2.00
Б. Стефанович, Нюарк	3.00	Н. Стефанів, Філядельфія	2.00
Г. Фадден, Тітусвілл	3.00	В. Сцебело, Ленсінґ	2.00
М. Шмауц, Чикаґо	3.00	Л. і М. Халупа, Бронкс	2.00
Д. Базів, Олін	2.00	К. Царук, Парсіппані	2.00
В. Ґалук, Бруклин	2.00	Е. Цимбала, Бруклин	2.00
М. Бахматюк, Чикаґо	2.00	І. Цуркан, Чикаґо	2.00
Н. Березовська, Норт Голлівуд	2.00	І. Чарковський, Торонто	2.00
Я. Берестянський, Чикаґо	2.00	Г. Шараневич, Піттсбурґ	2.00
М. Бурлука, Геммонд	2.00	П. Швец, Елкгарт	2.00
І. Бунманок, Едмонтон	2 00	В. Яцик, Бруклин	2.00
А. Бялук, Веґревілл	2.00	В. Курник, Віллимантик	1.50
М. Вербінський, Клівленд	2.00	А. Вілецький, Маямі	1.00
Ю. Воронецький, Чикаґо	2.00	С. Бобеляк, Кліфтон	1.00
І. Галичин, Форест Гіллс	2.00	М. Боднар, Торонто	1.00
В. Гамкало, Віндсор	2.00	І. Ґорисенко, Пеорія	1.00
Я. Городецький, Джексон Гайтс	2.00	А. Букшований, Байон	1.00
О. Ґудзій, Кліфтон	2.00	М. Вайда, Стемфорд	1.00
С. Дацюк, Чикаґо	2.00	І. Віхот, Бетлегем	1.00
С. Долошицький, Геммонд	2.00	А. Гладилович, Монтреаль	1.00
Н. Дорошенко, Ірвінґтон	2.00	Н. Данко, Ґері	1.00
В. Здендяк, Морріс Плейнс	2.00	М. Децик, Піттсбурґ	1.00
П. Карпів, Маспет	2.00	Г. Доскоч, Торонто	1.00
М. Конашевич, Чикаґо	2.00	О. Іванюк, Вудгейвен	1.00
С. Кондрат, Вашинґтон	2.00	Г. Кісіль, Парма	1.00
В. Костів, Кембрія Гайтс	2.00	О. і М. Клос, Джамайка	1.00
Е. Крук, Сиракюз	2.00	М. Лозинський, Джерзі Сиrі	1.00
о. М. Куданович, Рочестер	2.00	К. Лукач, Вілкіс-Берр	1.00
Г. Мирошниченко-Кузьма, Ню Йорк	2.00	о. М. Михайлів, Менвілл	1.00
М. Лаврук, Лонґ Айленд Сиrі	2.00	С. Новицький, Ню Йорк	1.00
		С. Островський, Джерзі Сиrі	1.00
		Л. Романяк, Філядельфія	1.00
		М. Спольська, Торонто	1.00
		Д. Сорока, Вашинґтон	1.00
		Г. Черкас, Лорейн	1.00
		М. Янощак, Ґлен Овкс	1.00
		А. Яременко, Пассайк	1.00
		В. Яцикевич, Кентон	1.00

ЛИСТА, Ч. 9.

Збірка під час прийняття В. Ломаги, Ню Йорк	$ 40.00	Т. Морозовський, Розенвілл	2.00
В. Возний, Геметед	11.00	М. Новосад, Елджін	2.00
І. Ванцовят, Бруклин	7.00	Р. Олещук, Орандж	2.00
І. Дякунчак, Лонґвел	7.00	Г. Онуфрик, Лонґ Айленд Сиrі	2.00
А. Кейбіда, Мейплвуд	7.00	С. Пелех, Клівленд	2.00
Я. Несторович, Джамайка	7.00	Дж. Пригода, Рочестер	2.00
М. Назар, Нюарк	6.40	С. Приходя, Нюарк	2.00
Д-р Т. Артемович, Рочестер	5.00	М. Провода, Голіок	2.00
К. Гула, Річфілд Спрінґс	5.00	А. Ратич, Едісон	2.00
А. Лаврук, Алтуна	4.00	В. Реннер, Озон Парк	2.00
І. Юсеин, Ст. Луіс	4.00	М. Сарабин, Доваґіяк	2.00
К. Гусак, Медвей	3.00	Е. Сенко, Дургем	2.00
А. Гнип, Ротшілд	3.00	В. Сікора, Дірборн	2.00
Д-р Я. Коропей, Линколн	3.00	О. Угорчак-Сиби, Авенель	2.00
М. Кущак, Рочестер	3.00	Й. Сидор, Сентралія	2.00
Дж. Б. МекКей, Менсфілд	3.00	С. Сипливий, Рочестер	2.00
М. Породько, Монтґомері	3.00	Проф. А. Смакула, Обурндейл	2.00
Дж. П. Почтар, Пекванок	3.00	В. Сторожинський, Бронкс	2.00
В. Прокопів, Віденорт	3.00	Ю. Стромецька, Гантвілл	2.00
Д-р Б. Роздільський, Саскатун	3.00	А. Триш, Гемтремк	2.00
М. Шах, Гіллсайд	3.00	М. Фтомин, Асторія	2.00
Е. Федів, Джерзі Сиrі	2.50	Е. Чайковський, Філядельфія	2.00
М. Брикович, Монтреаль	2.20	Я. Чомко, Онейда	2.00
А. Балко, Парма	2.00	К. Шебунчак, Рай	2.00
І. Бандура, Бруклин	2.00	М. Шевчук, Ст. Піттсбурґ	2.00
П. Білинський, Філядельфія	2.00	М. Ярошевич, Давнерс Гров	2.00
Д. Будаковський, Олбани	2.00	А. Богданович, Маямі	1.20
Т. Гладкий, Ленкестер	2.00	І. Бабяк, Філядельфія	1.00
Н. Гнатик, Кенмор	2.00	П. Бучак, Ню Йорк	1.00
І. Головка, Скач Плейнс	2.00	І. Гассак, Істон	1.00
Е. Гумеский, Енн Арбор	2.00	о. Ю. Гулей, Вашинґтон	1.00
С. Глют, Кліфтон	2.00	А. Дерлиця, Ню Йорк	1.00
М. Демидчук, Бруклин	2.00	В. Кондрук, Кенсас Сиrі	1.00
І. Демчук, Форест Гіллс	2.00	В. Корда, Зейнесвілл	1.00
М. Деминчук, Морстави	2.00	А. Крутіенко, Клівленд	1.00
В. Дершко, Вейн	2.00	А. Кулинич, Йонкерс	1.00
М. Дзядів, Джерзі Сиrі	2.00	М. Мартинюк, Юніондейл	1.00
П. Дубиненький, Парма	2.00	В. Михайлів, Честер	1.00
В. Среґа, Ірвінґтон	2.00	Р. Олещук, Орандж	1.00
О. Здаикевич, Дітройт	2.00	І. Сквіртнянський, Вудгейвен	1.00
Д. Зін, Віндсор	2.00	М. Слабий, Геметед	1.00
В. Карпяк, Філядельфія	2.00	о. П. Стельмах, Кліфтон	1.00
Дж. Д. Коваль, Чикаґо	2.00	М. Стельмащук, Балтимор	1.00
Л. С. Колтунюк, Денвер	2.00	Л. Стеткевич, Ню Йорк	1.00
П. Кос, Акрон	2.00	С. Троян, Чикаґо	1.00
Проф. М. Лепкий, Дітройт	2.00	М. Хруль, Савт Рівер	1.00
Ю. Лесик, Чикаґо	2.00	О. Ячник, Англія	1.00
В. Лобур, Нюарк	2.00	А. Фурчак, Чикаґо	0.50
М. Мартинишин, Янґстави	2.00	Т. Хроновят, Клівленд	0.20
Н. Мерена, Джансон Сиrі	2.00		
М. Мороз, Раквілл	2.00		

$10,000 з Кенорі на Шевченківську Фундацію

Тов. „Просвіта" ім. Тараса Шевченка в Кенорі, Онтаріо, переслало $10,000 на Шевченківську Фундацію, здобувши своїм королівським датком почесне місце 5-ого мецената Фундації поруч з попередніми меценатами, якими були: о. д-р В. Кушнір, панство Степан і Марія Янківські, з Вінніпеґу, Робітничий Дім з Торолд Савт, Онт. і бл. п. Михайло Нападій з Йорктону в Саскачевані.

В хвилі одержання цього великого датку Кенорська Просвіта вже мала на своєму конті $1,000, будучи одним з поміж 114-ма фундаторами Шевченківської Фундації, які зложили принайменше по $1,000.

Тов. „Просвіта" в Кенорі є добре відоме українській громаді Канади зі своєї довголітньої громадської праці, з надзвичайно доброї господарки громадським грошем і з жертвенности на такі цілі, які служать інтересам цілої української спільноти. Крім своїх пожертв на Шевченківську Фундацію, Кенорська Просвіта була поміж першими установами, що переслали по $100 на фонд Світового Конґресу Вільних Українців, а крім того вона рік-річно вплачує до Централі КУК $250 на покриття бюджетового зобов'язання Відділу Комітету Українців Канади в Кенорі.

До кінця березня ц. р. датки за останній господарський рік на Шевченківську Фундацію досягнуть суми $50,000 і в цей спосіб капітал Фундації переступить $350,000, доходи з якого за постановами чартеру Шевченківської Фундації, затвердженого Федеральним Парляментом Канади в Оттаві, будуть ужиті виключно на збереження й розвій української культури в Канаді.

Вінніпеґ, лютий, 1970

Управа Фундації

УНС СТАВИТЬ В КУЛЬТУРНОМУ ГОРОДІ В КЛІВЛЕНДІ...

(Закінчення зі сторінки 1-ої)

тих відділів, які мали менше як 75 членів і для управнення до делеґатів мали б об'єднуватися. За обрахунками В. Сохана 460 відділів УНСоюзу будуть мати разом 425 делеґатів на 27-ій Конвенції, в тому 329 делеґатів від самостійних відділів, а 96 делеґатів від об'єднаних відділів. Рекордовий Відділ старався якнайкраще обслужити відділи, які старалися об'єднатися, ведучи з ними кореспонденцію, яка була завжди поладнувана в тому самому дні без проволоки. Приблизно десять днів після одержання повновластей висилає Рекордовий Відділ привітання від повної Екзекутиви обраним делеґатам та поштівки на замовлення приміщення в готелі, в якому відбуватиметься Конвенція. Згідно з постановами статуту повний список делеґатів і заступників буде проголошений на місяць перед початком Конвенції, тобто біля 15-го квітня.

Звітуючи про інші праці свого Відділу, В. Сохан поінформував, що вже почате підготовку до виплати дивіденти членам, чеки якої будуть вислані в половині червня, тобто дещо пізніше з огляду на Конвенцію. Вкінці керівник Рекордового Відділу вшанував пам'ять померлого службовика цього Відділу бл. п. д-ра Осипа Волощука, згадуючи, що покійний виконував свої обов'язки дуже солідно та був точним і обов'язковим, як вояк, бо він був колишнім українським старшиною. На пропозицію В. Сохана одобрила Екзекутива одноразову посмертну виплату вдові Покійного згідно із раніше впровадженим пляном посмертних відправ.

Звіт Богдана Зорича

Заступник головного предсідника і директор Канадійської Канцелярії УНС Богдан Зорич подав насамперед статистичні дані про рух членства УНС в Канаді в минулому році та перших двох місяцях цього року, характеризуючи організаційну активність поодиноких Округ і Відділів та закінчуючи свій звіт детальним оглядом своєї організаційної, репрезентаційної та адміністраційної активности. Основний огляд цього звіту буде опублікований в „Канадійській Трибуні УНС", що появиться разом зі „Свободою" вже в найближчих днях.

Звіт інж. Степана Куропася

Заступник головного предсідника інж. Степан Куропась насамперед ствердив, що від початку цього року нічого такого не сталося, що вимагало б окремої уваги. Округа Чикаґа веде змагання за здобуття першого місця в організаційній праці і вже здобула третє місце, переганавши Округу Торонта. Організаційна праця розгорталася б в Чикаґо ще краще, якби там була „мала Союзівка". Недавні річні збори Відділів виявили, що немає досить кандидатів на добрих секретарів Відділів. Вибір конвенційних делеґатів в Окрузі відбувся без будь-яких непорозумінь. Тепер продовжується конвенційна організаційна кампанія і звітодавець сподіється, що вона принесе бажаний успіх.

Звіт пані Марії Душник

Заступниця гол. предсідника пані Марія Душник, подібно як заступник гол. предсідника інж. Степан Куропась, не має приділеної окремої ділянки праці. В минулому році здобула 12 нових членів, брала участь і репрезентувала УНСоюз на багатьох союзових і громадських зборах та імпрезах, писала статті до англомовного „Українського Тижневика", брала участь в нарадах Братського Конгресу Ню Йорку, в багатьох випадках виконувала функцію зв'язкового з молодшою, народженою в Америці ґенерацією і тепер бере активну участь в крусаді УНС проти вживання наркотиків серед молоді.

Звіт Йосипа Лисогора

Головний предсідник Йосип Лисогір у своєму звіті подав загальні підсумки праці та характеристику загального стану УНСоюзу в поодиноких ділянках його діяльности. Минулий 1969-ий рік належав до кращих в загальному розвитку УНСоюзу та його діяльности. Збільшено загальну кількість членства, головно в дорослому департаменті, бо кількість членів в молодечому департаменті зменшилася. Це можна пояснити тим, що в передконвенційному році Відділи звертають увагу зокрема на дорослих членів, щоб змогти здобути право на вибір одного і більше делеґатів. У фінансовому відділі майно УНСоюзу збільшилося в минулому році на понад 600.000 долярів, не зважаючи на виплату понад одного мільйона долярів спадкоємцям померлих чи тим, що мали 20-літнє забезпечення і їхні грамоти дозріли. Коли ж резерви УНС все ж таки збільшилися на понад 600,000 долярів і тепер виносять уже понад дев'ять мільйонів, то це має свою вимову. В минулому році збільшилися вплив з вкладок від членів, як і прибутки з інвестицій, що тепер виносять уже приблизно 4.5%. Зменшилася також смертність членів. Звітодавець звернув увагу, що в минулому році вже 77% з річної вкладки від нових членів видано на організаційні витрати. Є кілька гіпотечних позичок, що залягають із сплатою боргу і також є кілька відділів, що спізняються зі своїми розрахунками. В загальному минулий рік, в якому УНСоюз відзначав своє 75-ліття, був в усіх ділянках позитивний, що в поважній мірі треба завдячувати ювілейній кампанії і ювілейним імпрезам.

Союзівка в минулому році збільшила свої прибутки, але збільшила і видатки, зокрема в заробітних платнях сезонових працівників. Саме переводиться деякі ремонти, треба було закупити деякий інвентар, але більших інвестицій на найближчий час не передбачається.

„Свобода", подібно як і Союзівка, мала більші прибутки, але й більші видатки. Збільшилися зокрема видатки на папір і пошту, а висота передплати для членів УНСоюзу вже від довгих років залишається така сама.

Багато уваги вимагає тепер полагоджування законних формальностей та підготова плянів нових приміщень для Головної Канцелярії УНС та „Свободи". Плян на будову 15-поверхового хмаросягу над Гудсоном уже в принципі одобрений всіми департаментами міста і буде формально затверджений, як будуть пред'явлені детальні пляни. Полагодження всіх формальностей та виготовлення детальних плянів потриває ще яких чотири місяці і щойно тоді можна буде почати будову. Кошт будови виноситиме приблизно вісім мільйонів долярів, з чого половину УНСоюз зможе інвестувати з власних фондів, а половину з гіпотечної позички. В новому хмаросязі УНСоюз і „Свобода" займатимуть три поверхи, а інші будуть винаймлені фінансовим та індустріяльним установам на їхні бюра. Винайм трьох поверхів уже застеріг собі сусідній банк, від якого відкуплено площу під будову. Загальні річні прибутки від винайму приміщень передбачається на приблизно півтори мільйона долярів.

Підготова до 27-ої конвенції УНСоюзу є в повному ході. В Клівленді створено Конвенційний Комітет, що його очолюють головний радний Тарас Шмаґала, як голова, та колишня заступниця головного предсідника Ґеновефа Жеребняк, як секретарка. Приготовляється окрема конвенційна книга, в якій делеґати можуть поміщувати свої фотознімки та життєписи. Конвенцію, що почнеться в понеділок, 18-го травня перед полуднем в готелі Статлера-Гілтона, попередить в неділю, 17-го травня, великий і репрезентативний концерт, організацію якого займається маестро Іван Задорожний. Під час конвенції у четвер 21 травня по полудні, буде врочисте відкриття пам'ятника основоположникові УНСоюзу і „Свободи" о. Григорієві Грушці в місцевому Культурному Городі. Пам'ятник приготовляє маестро Михайло Черешньовський. Того ж дня ввечорі відбудеться конвенційний бенкет з відповідною програмою.

Звіт ред. А. Драгана

Ред. А. Драган, звітуючи за видавничий відділ і Культурну Комісію, поінформував насамперед про завершення будови „культурного хмаросягу" — видання другого тому Англомовної Енциклопедії Українознавства. В-во Університету в Торонті завершує оформлення книги, друк якої на пресі почнеться вже в наступному місяці. Книга матиме понад 1,500 сторінок, майже 1,000 ілюстрацій, між ними і кольорові, та шість кольорових мап. Звітодавець згадав, що під час його відвідин і конференції з представниками в-ва в Торонті в понеділок 9-го березня, звернено увагу на необхідність збільшити тираж книжки, перший том якої вже вичерпується. Звітодавець в дальшому інформував Екзекутиву і Контролю про цілий ряд інших видавничих і культурних акцій УНСоюзу, зокрема про зданий вже до друку великий медичний підручник д-ра Михайла Данилюка „На медичні теми" та про дві крусади, що їх тепер ведуть публікації УНСоюзу: в справі допомоги потерпілим від землетрусу українцям в Юґославії та проти наркоманії і зловживання ліками серед нашої молоді.

Звіт д-ра Володимира Галана

Голова Головної Контрольної Комісії д-р Володимир Галан насамперед поінформував Екзекутиву і Контрольну Комісію про ведену і очолювану та координовану Злученим Українським Американським Допомоговим Комітетом акцію допомоги потерпілим від землетрусу в Юґославії. Досі вислано вже потерпілим понад 200,000 фунтів одягів і взуття, а ще приблизно така кількість очікує на висилку в центральному збірковому і висилковому осередку ЗУАДК в Джерзі Сіті. Разом із 10,000 фунтів медикаментів, вітамін та харчів для немовлят, що їх уфундувала для потерпілих одна американська фірма, ЗУАДК вислав для українців в Юґославії посилок загальної вартости понад 300,000 долярів. Грошові пожертви, що вплинули на допомогу потерпілим в Юґославії на адресу ЗУАДК, переступили вже 20,000 долярів. Д-р Вол. Галан висловив окрему подяку віце-президентові ЗУАДК Йосипові Лисогорові за його неймовірний труд з відвідинами потерпілих у Баня Луці та взірцеве полагодження зв'язаних з допомогою формальностей. Окрему подяку склав д-р Ґалан екзекутивному директорові центрального збіркового і висилкового осередку ЗУАДК в Джерзі Сіті п. Маріянові Коцеві. На закінчення д-р Володимир Галан висловив ще кілька завваг і порад для Екзекутиви УНС від Контрольної Комісії.

Дебати і закінчення нарад

Над усіми звітами відбулася дискусія, в якій забрали голос усі приявні екзекутивні урядовці та головні контролери. Наради закінчено взаємними побажаннями успіхів на недалекій вже 27-ій конвенції УНСоюзу в Клівленді.

Хор „Думка" в Ню Йорку відзначив своє 20-річчя успішним концертом

(Закінчення зі сторінки 1-ої)

редаючи йому признання та побажання цілої „Думки". В програмі були ще такі композиції: „Молитва" з кантати „Кавказ" С. Людкевича, „Псалом 94" — В. Барвінського, „Безмежнєє поле" М. Лисенка з сольом А. Добрянського. В другій частині виконано 4 композиції О. Кошиця: „А вже третій вечір", „Гей, я козак з України", „Бодай тая степова могила запала" (сольо О. Нвицька-Зам'ята), „Чеччик" та три твори М. Лисенка: „Ми заспівали, розійшлись", „Не забудь юних днів" (дует: М. Кокольська - Мусійчук і А. Добрянський) і „Туман хвилями лягає". Закінчено концерт весільним фраґментом „Село" із опери А. Гнатишина „Медведюк". Як солісти виступали М. Кокольська-Мусійчук, А. Добрянський і А. Кореновська. При фортепіяні був проф. Олександер Эмельський, п. І. Соневицький акомпаніював своєму конкурсовому творові. Своїм концертом нюйоркська „Думка" виявила свою давню славну форму. В ній співає велике число молоді, що запевняє їй довге життя. Публіка з одушевленням приймала всі пункти концерту, тішучись тим, що Ню Йорк знов має славний хор — свою „Думку", якою диригує з повним успіхом Олександер Берник.

КРАДІЖКІ АВТ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ця" вікон були зачинені на засувку. Виходячи із авта, заберіть із собою реєстраційну карточку або принайменше зачиніть комірчину на замочок. Тоді знатимете, що документ хтось вкрав.

— Якщо ваше авто є нового виробу і має замки до стартера, керівниці і трансмісії, виходячи, обов'язково зачиніть ці удогіднення. Це може відвернути злодіїв від довшого порання над ними.

Розпряжність законів

Ці поради дуже добрі і, очевидно, вони частинно схоронять ваше авто від крадежі. Але як мається справа із стейтовими законами? Бо фактично стейти нормують правила руху, їзди, їм належать компетенції надання власництва або формальності перепродажу авт.

На жаль, у цій ділянці панує пигоменна нерозбериха. Це не тільки під оглядом швидкости та правил їзди (в деяких стейтах немає обмеження швидкости), але навіть правної реєстрації та власности.

Так, наприклад, у стейтах Алабамі, Кентакі, Мейн, Масачусетс, Міннесоті, Ню Йорку, Ровд Айленд та Вермонт навіть не вимагають власницького документу чи реєстраційних карток. Це означає, що, вкравши авто денебудь, без особливих труднощів його можна зареєструвати в одному із названих стейтів.

Натомість у стейтах Конектикат та Огайо вимагається перевірки документів при приписанні авта із другого стейту, а у Джорджії, Теннесі та Флориді вимагається доставлення плиток із дверей на випадок знищення авта. Цей закон спричинився до того, що в Атланті (ст. Джорджії) число вкрадених авт знизилось до мінімуму.

У ст. Мишиґен та Небрасці посідання стартувального ключа (местер кі) уважається так само незаконним, як і посідання зброї (за виїмком гаражів та продавців.).

У ЗСА багато законів є перестарілі, анахронічні. Їх слід змінити та унапрямити до сучасної доби.

Але незалежно від цього, доки ці закони змінять, прочитавши ці рядки, не довіряйте добрій долі, а зачиняйте ваше авто на всі можливі спусти. Це забезпечить вас від несподіванки, що, прийшовши одного доброго дня на місце паркування, знайдете тільки порожнє місце, замість власного авта.

Дорогій нашій Бабуні і Прабабуні

МИХАЙЛИНІ ЧАЙКОВСЬКІЙ

у 80-ту річницю з дня народження,
що сповняється 18 березня 1970 року,
кріпкого здоров'я та багато ще літ активного
і молодого духом життя
бажають:

внуки: МАРТА, ХРИСТИНА, МОТРЯ, АНДРІЙ, ЛЯРИСА, ВІРА і МАРТА, мол.

та правнуки: МАРКО, МАКСИМ, ТИМІШ, АНЯ, СОНЯ та АРЕТА

Ділимося сумною віосткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що у неділю, дня 8-го березня 1970 року
у Яблонові, Галичина, на Рідній Землі,
відійшла у Вічність на 81-му році життя
наша Дорога

МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

св. п.
ОЛЬГА з ЛИПАНСЬКИХ ВОВК

бувша учителька і управителька шкіл на Гуцульщині.

У глибокому смутку:

доньна: ОКСАНА ТКАЧУК з мужем д-ром ДМИТРОМ
внуки: ЯРЕМА ТКАЧУК з дружиною МАРУСЕЮ
і КАЛИНА МИКОЛЕНКО з мужем МИКОЛОЮ
і правнуки: ГРИЦУНЬ і ДАНКО

Повідомляємо отсим нашу
Рідню, Приятелів-Золочівців та Знайомих,
що дня 13-го лютого 1970 р. в рідному Золочеві,
упокоївся наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО і БРАТ

бл. п.
СЕМЕН КОВЕРКО

Відійшов Він до Всевишнього по довгій і тяжкій недузі проживши 69 літ. Тлінні Останки Покійного похоронено при участи Родини, Приятелів і Знайомих в родинному Золочеві дня 15-го лютого 1970 року.

•

в СУБОТУ, дня 21-го БЕРЕЗНЯ 1970 р. відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАРАСТАСОМ
в храмі Української Католицької Церкви в Ню Брансвік
при 80 Livingston Avenue, о год. 10-ій рано.

Про святі Молитви за спокій душі Покійного просять:

АННА, дружина в Золочеві
ВОЛОДИМИР, син з дружиною ТЕОДОЗІЄЮ і дітьми: ОРИСЕЮ і АНДРІЄМ в Ню Бронсвіку, Н. Дж.
ІРИНА, дочка з мужем ВОЛОДИМИРОМ і дітьми в Золочеві
ОЛЬГА, дочка з мужем ЯРОСЛАВОМ і дітьми в Золочеві
ЯРОСЛАВ, син з дружиною ЛІДОЮ і дітьми в Золочеві
МАРІЯ, сестра Покійного в Польщі

В глибокому смутку повідомляємо, що дня 13-го березня 1970 р.
по довгій недузі заснув в Бозі на 80-му році життя
наш МУЖ, ТАТО і ДІДО

ПОЛКОВНИК
ВОЛОДИМИР КЕДРОВСЬКИЙ

ПАНАХИДА в неділю, 15-го і понеділок, 16-го 1970 р. о год. 7-ій і 7:30 веч. в похоронному заведенні Coyen Funeral Home, 317 Amboy Avenue, Metuchen, N.J.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 17-го березня 1970 р. о год. 10-ій рано (Тлінні Останки будуть вже о год. 9-ій) у церкві св. Андрея в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., а опісля на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

КАТЕРИНА — дружина
ЮРКО з дружиною — син
ДІЯНА і ДОН — внуки

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 15-го березня 1970 року
несподійно відійшов у Вічність

СЛ. П. ІНЖЕНЕР
СВЯТОСЛАВ ІГОР ЯЦУШКО

колишній старшина 1 УД УНА

ПАНАХИДА буде відправлена в середу, 18-го березня 1970 р. о год. 8-ій веч. в похороннім заведенні Петра Яреми при 7-ій вулиці в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 19-го березня 1970 р. із церкви св. Юра о год. 9:30 ранку на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

ЯРУСЯ — дружина
ІГОР — син
ОЛЬГА ЯЦУШКО — мати
ЛЮБА ЩЕГЕДИН — сестра з родиною
РОМАН — брат з родиною
Д-р С. і В. РІПЕЦЬКІ — тесті
Родина в ЗСА, в Канаді, і в Україні

У ВОСЬМУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ, СЕСТРИ, БАБУНІ і ПРАБАБУНІ

МАРІЇ ГАНУЩАК
з ІЛЬНИЦЬКИХ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА ЗА СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ

в парафії Святих Володимира і Ольги в Чикаґо, Ілл.
25-го березня 1970 року, о год. 7-ій рано

•

При тій нагоді повідомляємо Приятелів і Знайомих, що у 1968 році тіло Покійної перевезено з Буенос Айрес в Арґентині до Чикаґо, де похоронено на цвинтарі св. Миколая.

Родина

КЕРІВНІ ОРГАНИ УККА НАРАДЖУВАЛИСЯ...

(Закінчення зі сторінки 1-ої)

квідувати конструктивною критикою і доброзичливою співпрацею.

У першій частині дискусії багато часу й уваги віддано питанням компетенцій Екзекутиви та Політичної Ради. Невеликою меншістю перепав внесок на покликання окремої Комісії для перегляду й доповнення Правильника та вибір деяких Підкомісій. У дискусії на цю тему забирали слово пп. Дзерович, Рак, Никончук, Савчак, Михайлів, Палідвор, Куропась, п-і Грабовенська, Кедрин і інші. По суті, щодо конкретних дій, заторкнено такі справи, як участь в акції за Патріярхат, відзначування історичних роковин, притягання молоді до праці у Відділах УККА, розгляд конфлікту Москва-Пейпінг на базі доступних даних, сприяння публіцистиці, призначування нагород за осяги в культурі, справа Бібліографічного Центру і т.п. У дискусії забирали голос пп. Козак, Олексин, Самутин, Кобаса, Михайлів, Котляр, Соколишин, Процик, Онуферко, Полтава й інші. Згідно з Правильником обрано дві Комісії у такому складі: Комісія зовнішніх справ — д-р Н. Процик — голова і В. Процик, В. Гнатківський, Б. Футей і І. Рожанковська — члени. Комісія внутрішніх справ: І. Кедрин-Рудницький — голова і Е. Гановський, М. Кульчицький, І. Олексин, і п-і д-р Пазуняк — члени. Голови обох Комісій входять до Президії Політичної Ради. Голова Політичної Ради скликуватиме засідання Комісій і братиме в них участь. Рішено подбати, щоб Політичну Раду скликувано на якийсь довший час перед засіданням Екзекутиви чи Директорської Ради, щоб можна було передати їм заздалегідь на розгляд прийняті постанови й рекомендації та щоб не стало прецедентом скликування Політичної Ради тільки на кілька годин перед засіданням Дирекційної Ради й безпосередньо перед засіданням Екзекутиви.

Після полудневої перерви відбулося засідання Ради Директорів, яка складається з членів Екзекутиви, Політичної Ради, Контрольної Комісії і Громадського Суду. Перед діловими нарадами відзначено 20-ті роковини смерти Романа Шухевича — головного командира УПА, ген. Тараса Чупринки. Дир. І. Базарко відчитав історичний документ — вістку, що наспіла про геройську смерть ген. Тараса Чупринки, ген. П. Самутин перевів урочистий Салют, а Г. Білинський відчитав маніфестаційну Заяву Ради Директорів з цього приводу.

Діловими нарадами проводив Й. Лисогір. Перший доповідач про діяльність на зовнішньому відтинку, проф. Л. Добрянський, поінформував про появу під фірмою американського Конґресу книжки „Рух поярмлених народів", накладом 10,000 примірників, яку поширено в політичному й дипломатичному світі. Одинока чесько-словацька амбасада відіслала ту книжку назад з „обуренням" на її зміст. Далі доповідач інформував про законопроєкт конгресмена Пуцінського про створення Центру студій про національні громади в ЗСА і їх вклад в життя ЗСА, — про антикомуністичну Конференцію у Вашингтоні, — про дальші заходи щодо створення постійної конгресової Комісії для справ поярмлених народів, — про діяльність на азійському терені і т.п.

Проф. П. Стерчо у своїй доповіді про справи внутрішнього характеру підкреслив потребу створити власну господарську силу й висловив жаль, що коло 40 мільйонів долярів, що їх склали окремі громадяни в наших кредитівках, не мають ще ніякого впливу на життя нашої збірноти. Наші люди замало активізуються в американських партіях, не мають зв'язку з своїми конґресменами і сенаторами, — треба видати історію американсько-української громади, перевести статистику американських українців, спростовувати фальші, гідно відсвяткувати 100-літній ювілей НТШ, підтримати Державний Центр УНР на чужині. — Д-р М. Стахів інформував про здійснювання рішення Екзекутиви, щоб повести акцію проти відзначування 100-річних роковин народження В. Улянова-Леніна, як „гуманіста". Двомовну брошуру з документарним виявленням дійсного обличчя і дійсної історичної ролі Леніна виготовив д-р В. Душник.

Й. Лисогір, доповідаючи про діяльність УККА в світлі постанов 10-го Конґресу, ствердив, що всупереч існуючим великим потенціяльним можливостям наша громада замало діяльна на низах. Відділи УККА не використовують роковин 22 січня для зв'язку з американськими місцевими організаціями й діячами, не беруть участи в організаціях батьків і вчителів, нехтують місцевими Товариствами для закордонних проблем, не мають зв'язків з торговельними палатами, своєю ізоляцією довели до того, що дотепер ми не маємо ще ні одного конґресмена ані сенатора, хоч могли б їх мати.

Г. Білинський реферував що Екзекутива веде після 10-го Конґресу свою працю у Комісіях, членами яких є, чи пак можуть бути не тільки члени Екзекутиви, але й Політичної Ради. І. Базарко звернув особливу увагу, що 1-го квітня ц.р. буде переведений перепис населення в ЗСА, при чому вільно подавати другу, поруч англійської, мову свого щоденного вжитку (українську) і край походження (Україну). Вказував на конечність, щоб платники національного датку — дотеперішні й нові — присилали свої вплати до УНФонду ще перед своїм виїздом на ферії.

І. Винник звітував, як голова Контрольної Комісії, про фінанси УККА за 1969 рік, при чому всі приявні мали на руках детальний 4-сторінковий циферний звіт, що обертався в рямцях балянсової суми $113,498.74. Справу фінансів доповнив звіт касира П. Пуцила, що реферував бюджет УККА на найближчий рік. Затверджено проєктовану мінімальну цифру $107,500.00, з можливістю видаткування прибуткових надвишок.

Над усіми доповідями ви в'язалась широка дискусія, в якій забирали слово пп.: Ценко, Скальчук, Пахоляк, Плешкевич, Онуферко, Снігурович, Соколишин, Шебунчак, Чорнодольський, Футей, Кульчицький, Лучкань, Федорак, Савка, Рак, Мельник, Купчинський, Котляр, Савчак та пані Пазуняк і Целевич. Обрано Комісію для членських справ з дир. І. Базарком у проводі та рішено відкласти вибір Статутової Комісії до наступного засідання. Всіх приявних на нарадах Дирекційної Ради було: 27 членів Екзекутиви, 40 членів Політичної Ради, 6 членів Контрольної Комісії, 4 члени Громадського Суду й 10 голів Відділів, — разом 87 осіб. Наради закрито о год. 8 веч.

СПОРТ

Редагує В.Сохан

ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Чорноморська Січ" Нюарк перемогла з рахунком 5:1 дружину Савт Плейнфілд у мистецьких змаганнях Футбольної Ліґи Шейфера стейту Ню Джерзі, які відбулися минулої неділі, 15-го березня. Ворота для „Ч. Січі" здобули: Л. Лужняк, М. Фарміґа, І. Бутенко, О. Фарміґа і В. Каздоба. Після цієї перемоги футболісти „Ч. Січі" А дружини ведуть у табелі Шейфер Ліґи з точками 29:3 і відношенням воріт 82:18.

„Ч. СІЧ А" — ПОЛЬСЬКІ СОКОЛИ 3:1 (0:0)

Сомервіл, Н. Дж.' 1-го березня. — Цими дуже важливими для „Ч. Січі" ліґовими змаганнями футболісти „А" дружини розпочали весняний сезон. Гра, як і можна було сподіватися після довгої зимової перерви не проходила на найвищому рівні. Брак кондиції особливо можна було завважити на усіх футболістах. Все таки „Ч. Січ" осягнула традиційну перемогу над кол. клюбом АФЛіґи. Завдяки цьому успіхові „Ч. Січ" зміцнила свою позицію лідера „Ліґ Дивіжен" Шейфер Ліґи, маючи тепер на своєму конті 25:3 точок і рекордове відношення воріт 74:15. Король стрільців „Ч. Січі" і Шейфер Ліґи, Михайло Фарміґа додав на своє конто чергових два ґолі, а третього в цій зустрічі здобув Л. Вільчак. До закінчення першенських гор в Шейфер Лізі залишилося А дружині відбути ще кілька змагань, після яких наші молоді футболісти розпічнуть остаточну підготовку до сезону 1-ої футбольної дружини „Ч. Січі" в АФЛізі. Склад „Ч. Січі": Дж. Кунга, С. Касіяненко, І. Гой, М. Заремба, В. Каздоба, І. Паньків, М. Цинайко, Л. Лужняк, М. Фарміґа, І. Бутенко, Л. Вільчак, В. Вільчак, Ю. Дуда, Ю. Мирний.

„Ч. Січ Б" — Бавнд Брук Ітелієнс СК 4:2

Успішно розпочали весняну рунду ліґового сезону молодші футболісти. Ґолі для „Ч. Січі" здобули: Стівенсон, Іваночко і Луків. Склад „Ч. Січі Б": К. Гільґерс, О. Ткач, Ан. Питляр, В. Ткач, Б. Басняк, Ю. Кальба, Р. Хромовський, М. Іваночко, Ю. Бігун, Д. Стівенсон, Луків, А. Питляр, В. Басняк, П. Смук.

„Ч. Січ" (учні) — Елизабет СК (учні) 0:2

В суботу, 28 лютого, учнівська футбольна дружина закінчила єдиною поразкою свої змагання в сімковому турнірі в елизабетській Арморі і здобула тільки звання віце-чемпіонів турніру. В складі дружини учнів виступали: Дж. Станіс, Й. Кормило, В. Рудзінський, Н. Никорчук, Р. Семенюк, О. Лебедь, С. Нагорняк, П. Процюк, О. Пастушенко. Провідником „А" дружини і дружини учнів є І. Нагорняк.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 21-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чор. Січ — 14-ий Відд. о год. 7-ій веч. в Січовій залі при 690 Sanford Ave. Проситься чл. прибути на збори. Поза місцеві, можуть слати чл. вкладки до секретаря: М. П. Отрок, Rd. 2, Cranbury, N.J. 08512. — Управа.

НЕДІЛЯ, 22-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі, при 292 Hudson Ave. Проситься чл. прибути. — Р. Пристай, рек. секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 97 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Централі, 240 Говп Аве. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори 42 Відд. Т. Шевченка о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Проситься чл. прибути. На 27 конвенцію УНС вибрано делеґатів: П. Головачук, І. Хомко, І. Блиха, на заступників: В. Марущак, С. Задорожний, Я. Петрик. Нове число фін секретаря П. Головачука — тел. 478-8347. — В. Марущак, рек. секр.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва І. Франка — 334-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в залі West Side Federal Savings, 5839 Ridge Rd., Парма, Огайо. Нова Управа на 1970 рік: Мих. Задерецький, предсідник, Мих. Філяк, заст., Ст. Бохонок, фін. секр., М. Бохонок, заст., Б. Задорецький, рек. сек. Контр. Комісія: Ю. Коцішевський, гол., М. Філяк і П. Бохонок — члени. Делеґати на 27 конвенцію є: М. Задерецький і Стефанія Бохонок. Заст. є: Б. Задорецький і Ю. Коцішевський. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6337. Тарзан не підозріває загрози

Тарзан, у своїй місії милосердя до хворого племени дунів, не підозріває небезпеки для себе — збоку мстивих мужів „обія", які закрадаються за ним.

Добре місце для таборування, вожде Меду! Відсіль зможемо дійти до дунів завтра перед ніччю.

Твоя „конференція вождів" без знахурів доказала дві речі, Тарзане: Ні один вождь не хотів поборювати другого вождя — і всі вожді раді прийняти від тебе допомогу у розв'язуванні їхніх проблем! Це стара правда! Мужі „обія" завжди спричиняли великі турботи!